

Richtlijnen voor het gebruik van Encoded Archival Description op het Nationaal Archief

EAD richtlijnen NL-HaNA

1.7.2 (januari 2007)

[Henny van Schie](#) (eindredactie)

[Wim van Dongen](#)

[Hanno de Vries](#)

[Ivo Zandhuis](#)

[Nationaal Archief](#)

1. Inleiding

Encoding Archival Description (EAD) is op veel verschillende manieren toepasbaar. Het is noodzakelijk afspraken te maken voor het gebruik van bepaalde elementen en attributen om correcte verwerking te kunnen garanderen. Dergelijke afspraken zijn in dit document expliciet geformuleerd. Binnen het Nationaal Archief vormen deze afspraken een standaard voor het gebruik van EAD.

1.1. Benodigde voorkennis

Allereerst moet de lezer over een redelijke kennis van eXtensible Markup Language (XML) beschikken.

Daarnaast kan het helpen dat de lezer begrip heeft van de opbouw en achtergronden van EAD, zoals deze bijvoorbeeld zijn verwoord in de [Beknopte Inleiding](#). De Beknopte Inleiding geeft inzicht in de achtergronden van EAD en een basaal overzicht van de mogelijkheden.

Goed begrip van EAD ontstaat echter pas bij het concrete gebruik. Dit document biedt daartoe een handleiding.

1.2. Relaties met andere documenten

Voor meer informatie over de elementen die in deze context niet nader zijn uitgewerkt, wordt verwezen naar de Encoded Archival Description Tag Library [\[http://www.loc.gov/ead/tglib/index.html\]](http://www.loc.gov/ead/tglib/index.html).

Als uitgangspunt is gekozen zoveel mogelijk reeds bestaande richtlijnen te volgen. Met name wordt gebruik gemaakt van RLG Best Practice Guidelines for Encoded Archival Description [\[http://www.rlg.org/rlgead/bpg.pdf\]](http://www.rlg.org/rlgead/bpg.pdf). Hierdoor wordt internationale uitwisselbaarheid bevorderd.

De XML-versie van dit document kan gebruikt worden om met een software-matige hulpmiddel te controleren of aan de beschreven afspraken is voldaan. De afspraken zijn daarvoor gecodeerd in de XML-versie van dit document opgenomen.

1.3. Wijzigingsbeleid

Indien de richtlijnen niet voorzien in de oplossing van een probleem, wordt allereerst in overleg met verschillende belanghebbenden (archivaris met EAD-deskundigheid, leverancier van EAD-bestanden en stylesheetprogrammeur) bepaald wat de beste oplossing is. Uiteindelijk wordt het resultaat van de discussie in dit document vastgelegd.

Checklist voor wijzigingen:

1. Wat zijn de consequenties voor de richtlijnen (inclusief de gecodeerde afspraken)?
2. Wat zijn de consequenties voor de presentatie van het EAD-document op

bijvoorbeeld internet?

3. Wat zijn de consequenties voor de reeds bestaande EAD-documenten?

Hieruit volgen de vragen:

1. Wie gaat de wijzigingen in de richtlijnen en de coderingen (laten) doorvoeren?
2. Wie gaat de wijzigingen in de presentatie (laten) doorvoeren?
3. Wie gaat de wijzigingen in de bestaande EAD-documenten (laten) doorvoeren?
4. Wie controleert of bovenstaande afspraken zijn uitgevoerd?

1.4. Notatie in dit document

Dit document beschrijft een EAD document van het begin tot het eind. Bij elk onderdeel staat - indien nodig - een inleidende tekst. De harde afspraken worden voorafgegaan door het woord Afspraak: .

Er wordt onderscheid gemaakt tussen afspraken die van belang zijn voor verdere verwerking en afspraken waarvoor dat niet het geval is. Van belang voor verdere verwerking betekent dat er een fout optreedt bij verwerking (zoals het maken van een presentatie), indien niet aan de afspraak is voldaan. Van afspraken die een foutmelding opleveren mag niet worden afgeweken; van de andere afspraken mag alleen met goede reden worden afgeweken.

De formulering van de afspraak is zoveel mogelijk onafhankelijk van de voorgaande inleiding gemaakt, zodat door het lezen van afspraak alleen al duidelijk is welke eisen er aan het element en de attributen worden gesteld.

De teksten tussen [ ] zijn variabelen. Dit betekent dat door de gebruiker een toepasselijke waarde moet worden bedacht en ingevuld, zonder de teksthaken.

Elementnamen worden altijd tussen < > geschreven (zoals in <scopecontent>) en attribuutnamen in hoofdletters (vgl: LEVEL). De namen van attributen moeten in het EAD-document echter met kleine letters worden opgenomen! De voorgeschreven waarde van een attribuut is in het Engels en wordt tussen aanhalingstekens geplaatst. (zoals "subfile")

De component-element <c01>, <c02> tot en met <c12> worden genoteerd als <c#>.

1.5. EAD 2002

Deze richtlijnen zijn gebaseerd op EAD2002. Dit betekent dat alle elementen die in EAD2002 als deprecated en obsolete zijn aangemerkt, niet worden beschreven.

Om meerdere toegangen in één bestand te krijgen zou de DTD zodanig moeten worden geconfigureerd dat de root-element <eadgrp> wordt in plaats van <ead>. Bij het Nationaal Archief wordt hiervan geen gebruik gemaakt.

Afspraak 10 (Foutmelding)

De volgende elementen worden niet gebruikt:

1. <add>
2. <admininfo>
3. <dentry>
4. <drow>
5. <organization>
6. <tspec>
7. <spanspec>
8. <tfoot>
9. <eadgrp>
10. <archdescgrp>

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Controle wordt gerealiseerd met behulp van een juiste configuratie van de DTD.

Afspraak 12 (Foutmelding)

De volgende elementen worden niet gebruikt:

1. <subtitle>
2. <sponsor>
3. <editionstmt>
4. <edition>
5. <runner>
6. <notestmt>
7. <dscgrp>

Afspraak 13 (Foutmelding)

De volgende attributen worden niet gebruikt:

1. identifier
2. url
3. parent
4. datechar
5. althead
6. authfilenumber

1.6. Bestandsnaam en directory-structuur

De bestandsnaam wordt afgeleid van de toegangscode. Daarnaast is in de bestandsnaam een extensie opgenomen waaruit blijkt dat het een EAD-bestand betreft. De bestandsnaam heeft daarom de volgende opbouw:

[nummer_toegang].ead.xml

Bijvoorbeeld

2.03.06.ead.xml

Afspraak 15 (Foutmelding)

Voor bestandsnaam van het EAD-document geldt de volgende opbouw:

[nummer_toegang].ead.xml

Hierbij wordt het nummer van de toegang met punten weergegeven.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Kan niet worden gecontroleerd met controlebestand

2. Indeling van het EAD-bestand

Een EAD-bestand is opgedeeld in de volgende onderdelen:

```
<ead>
  <eadheader>...</eadheader>
  <archdesc>...</archdesc>
</ead>
```

Het element <ead> wordt gebruikt om de gehele toegang te omsluiten. Achtereenvolgens worden hierbinnen gemarkeerd: de informatie over de toegang (met het element <eadheader>) en de informatie over het archief (met het element <archdesc>). De informatie over het archief is onder te verdelen in de beschrijving van het archief als geheel (gemarkeerd met <did> en <descgrp>) en de beschrijving van de archiefbestanddelen (gemarkeerd met het element <dsc>).

De richtlijnen volgen dezelfde structuur. Behalve deze structuur zijn er elementen die in het gehele

EAD-document mogen voorkomen. Hiervoor zijn de regels vastgelegd in een apart hoofdstuk. De richtlijnen bevatten daarom de volgende hoofdstukken:

1. Het begin van een EAD-bestand (met o.a. een beschrijving van de XML-declaratie en het root-element <ead>)
2. Informatie over de toegang (gemarkeerd met <eadheader>)
3. Beschrijving van het archief (gemarkeerd met <did> en <descgrp>)
4. Beschrijving van de archiefbestanddelen (gemarkeerd met <dsc>)
5. Algemene afspraken (met o.a. een bespreking van noten, dateringen en lijsten)

3. Het begin van het EAD-bestand

Het begin van het EAD-bestand is de XML-statement. Hierin wordt aangegeven dat het EAD-bestand een XML-bestand is en volgens welke standaard de karakters zijn opgeslagen. Er is voor gekozen om de karakters op te slaan volgens de UNICODE-standaard (gecodeerd volgens UTF-8). Het is belangrijk dat de XML-declaratie niet zomaar in het EAD-bestand wordt geplakt, zonder dat is gecontroleerd of de standaard voor de opslag van karakters is gevolgd. Een XML-editor zal de opslag van de karakters organiseren en de XML-declaratie daaraan aanpassen. De XML-declaratie ziet er als volgt uit:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
```

Teneinde de software in staat te stellen de juiste versie van de document type definition voor het valideren van de EAD-bestanden te vinden, wordt de volgende regel onder de XML-declaratie opgenomen:

```
<!DOCTYPE ead PUBLIC "-//ISBN 1-931666-00-8//DTD ead.dtd
(Encoded Archival Description (EAD) Version 2002)//EN"
"http://www.nationaalarchief.nl/collectie/ead/ead.dtd">
```

Valideren werkt alleen als het werkstation waarmee het XML-bestand wordt geopend een internetverbinding heeft, om de DTD van de website van het Nationaal Archief te kunnen downloaden.

Om te kunnen controleren of er sprake is van de laatste versie van een EAD-bestand, wordt direct na de XML-declaratie de datum opgenomen, waarop de laatste wijziging (hoe klein ook) is aangebracht. Het format van de datum is YYYYMMDD en moet worden opgenomen tussen commentaar haken:

```
<!-- 20030327 -->
```

Nu kan het eerste XML-element worden geplaatst. Het gaat om het "root"-element <ead>. Als attribuut bij het element wordt vastgelegd of het EAD-bestand voor publiek bestemd is of niet. Om de maker van het EAD-bestand te dwingen over deze kwestie na te denken, wordt in de richtlijnen verplicht gesteld het attribuut AUDIENCE in het root-element te gebruiken. De derde regel van het EAD-bestand is dus (meestal):

```
<ead audience="external">
```

Afspraak 65 (Foutmelding)

Neem aan het begin van het EAD-bestand de XML-declaratie op met daarin het attribuut ENCODING met als waarde "UTF-8". Zorg er vervolgens voor dat het bestand wordt opgeslagen volgens de characterencoding standaard UTF-8.

In de XML-statement mag niet worden opgenomen 'standalone="yes" '.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. De waarden van variabelen in de XML-declaratie is niet te controleren. Daarnaast zou je ook willen controleren of het bestand ook in UTF-8 is opgeslagen, zoals wordt beweerd. Ook dat kan de DTNA-tool niet.

Afspraak 65a (Foutmelding)

Neem onder de XML-declaratie de DOCTYPE-declaratie op met als waarde: <!DOCTYPE ead PUBLIC

"+//ISBN 1-931666-00-8//DTD ead.dtd (Encoded Archival Description (EAD) Version 2002)//EN"
 "http://www.nationaalarchief.nl/collectie/ead/ead.dtd">.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Indien de verwijzing niet klopt, kan de validatie niet plaatsvinden en zal de XML-editor echter al een foutmelding geven.

Afspraak 66 (Foutmelding)

Neem onder de XML-declaratie de datum op waarop de laatste wijziging is doorgevoerd. Deze datum voldoet aan de ISO-standaard 8601 en wordt tussen commentaar-haken opgenomen.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Commentaar dat in het EAD-bestand is opgenomen, kan niet worden gecontroleerd.

Afspraak 68 (Foutmelding)

Neem in het element <ead> het attribuut audience op met de waarde "external". Indien een toegang niet voor publiek is bedoeld, wordt de waarde "internal" opgenomen.

Indien een toegang niet voor publiek is bedoeld, zoals bij niet-geanonimiseerde versie van toegangen op niet-openbare archieven, wordt in het attribuut audience van het element <ead> de waarde "internal" opgenomen.

4. Informatie over de toegang

Na het root-element <ead> volgt eerst het element <eadheader>, waarin informatie wordt opgenomen over de toegang. Deze informatie wordt overgenomen van de titelpagina van de toegang op papier (indien aanwezig) en komt deels bij een presentatie op papier ook op de titelpagina terug.

Op de titelpagina horen de volgende gegevens te staan:

1. Het nummer van de toegang (dus niet van het archief(blok))
2. De titel van de toegang (ongewijzigd overnemen)
3. De naam van de auteur(s)
4. De naam van de uitgever (archiefinstelling)
5. Jaar (datum) van uitgave

Binnen het element <eadheader> wordt onderscheid gemaakt tussen <eadid> (de markering voor het nummer van de toegang), <filedesc> (voor de omschrijving van het EAD-bestand, zoals de auteur en de titel), <profiledesc> (voor de omschrijving van hoe het EAD-bestand tot stand is gekomen) en de <revisiondesc> (voor de omschrijving van de wijzigingen in het EAD-bestand, met name als gevolg van veranderingen in de beschrijving van het archief (aanvullingen, correcties)).

In EAD ziet dat er als volgt uit:

```
<eadheader ...>
  <eadid>...</eadid>
  <filedesc>...</filedesc>
  <profiledesc>...</profiledesc>
  <revisiondesc>...</revisiondesc>
</eadheader>
```

4.1. Element <eadheader>

Bij het element <eadheader> worden verschillende attributen opgenomen. Deze attributen hebben als functie dat wordt vastgelegd welke standaarden zijn gebruikt bij het normaliseren van bepaalde begrippen. Zo kan bijvoorbeeld een taal worden gemarkeerd, waarna er met een attribuut wordt vastgelegd welke taal wordt bedoeld. Hiervoor is een ISO standaard met afkortingen ontwikkeld. "dut" staat daarin bijvoorbeeld voor Nederlands. Ook anderstaligen en informatiesystemen kunnen vervolgens begrijpen dat op die plaats het woord "Nederlands" staat.

Met behulp van verschillende attributen wordt vastgelegd welke standaarden worden gebruikt. Meestal wordt hier gebruik gemaakt van een ISO standaard.

1. land-coderingen: ISO 3166-1
2. datum-coderingen: ISO 8601
3. taal-coderingen: ISO 639-2b
4. schrift-coderingen: ISO 15924
5. coderingen voor bibliotheken en archiefbewaarplaatsen: ISO 15511

Omdat de in ISO-standaard 15511 bedoelde national assignment agency voor archiefdiensten in Nederland nog niet is aangewezen, kan voorlopig een ISIL worden aangevraagd bij de Library of Congress, de MARC Code List for Organizations [<http://www.loc.gov/marc/organizations/>].

Behalve het vastleggen van de gebruikte coderingen, wordt ook een attribuut gebruikt voor het vastleggen van de fase waarin het EAD-bestand zich bevindt. Is het EAD-bestand bijvoorbeeld nog niet gecontroleerd, of pas gedeeltelijk ingevoerd? Deze "status" kan worden vastgelegd met het attribuut FINDAIDSTATUS. De standaard waarde is "unverified_full_draft". Na synchronisatie met gegevens uit ABS/Archeion en opneming in de beheers- en presentatieomgeving wordt de waarde omgezet van "unverified" in "verified".

De attributen RELATEDENCODING en het daarmee verwante ENCODINGANALOG worden bij het Nationaal Archief niet toegepast.

De begin-tag <eadheader> ziet er dan (meestal) als volgt uit:

```
<eadheader countryencoding="iso3166-1"
            dateencoding="iso8601"
            langencoding="iso639-2b"
            scriptencoding="iso15924"
            repositoryencoding="iso15511"
            findaidstatus="unverified-full-draft">
```

Afspraak 70 (Waarschuwing)

Neem bij het element <eadheader> het attribuut COUNTRYENCODING op en geef deze de waarde "iso3166-1".

Afspraak 80 (Waarschuwing)

Neem bij het element <eadheader> het attribuut DATEENCODING op en geef deze de waarde "iso8601".

Afspraak 90 (Waarschuwing)

Neem bij het element <eadheader> het attribuut LANGENCODING op en geef deze de waarde "iso639-2b".

Afspraak 100 (Waarschuwing)

Neem bij het element <eadheader> het attribuut REPOSITORYENCODING op en geef deze de waarde "iso15511".

Afspraak 110 (Waarschuwing)

Neem bij het element <eadheader> het attribuut SCRIPTENCODING op en geef deze de waarde "iso15924".

Afspraak 120 (Foutmelding)

Neem bij het element <eadheader> het attribuut FINDAIDSTATUS op en geef deze de waarde "unverified-full-draft". Indien de toegang slechts een gedeelte van het archief(blok) beschrijft, dan heeft het attribuut de waarde "unverified-partial-draft". Na synchronisatie met ABS/Archeion heeft het attribuut de waarde "verified-full-draft".

Afspraak 121 (Waarschuwing)

Indien de toegang slechts een gedeelte van het archief(blok) beschrijft, dan heeft het attribuut de waarde "unverified-partial-draft". Er wordt een waarschuwing gegeven als deze waarde is ingevuld.

Afspraak 122 (Waarschuwing)

Bij het element <eadheader> worden de attributen RELATEDENCODING en het daarmee verwante ENCODINGANALOG niet toegepast.

Afspraak 125 (Foutmelding)

Neem in de <eadheader> altijd de elementen <eadid>, <filedesc>, <profiledesc> en <revisiondesc> op.

4.2. Element <eadid>

Het eerste element binnen <eadheader> is element <eadid> (= ead identification element). Deze wordt gebruikt voor het markeren van de code van de toegang.

Bij het element <eadid> wordt in attributen vastgelegd bij welke archiefbewaarplaats en in welk land het archief bewaard wordt. Dit gebeurt met de attributen COUNTRYCODE en MAINAGENCYCODE ("Main Agency Code"). Nu blijkt het handig te zijn dat we in het element <eadheader> hebben vastgelegd volgens welke standaard we hier de waarden bij het attribuut kiezen. Bij COUNTRYCODE kiezen altijd voor "NL", de afkorting van Nederland volgens ISO standaard 3166-1. De code van het Nationaal Archief volgens de MARC-standaard is NL-HaNA. Hierin is verwerkt: het land (NL), de plaats (HA) en een afkorting van de instellingsnaam (NA).

De Public Identifier is een manier om een unieke code samen te stellen waaraan het bestand kan worden herkend. De opbouw van de Public ID is vastgelegd in de standaard ISO/IEC 9070:1991. Bij het Nationaal Archief is ervoor gekozen elke toegang een Public Identifier te geven volgens deze standaard.

In het attribuut URN wordt de bestandsnaam (zie afspraak 15) opgenomen. URN staat voor Uniform Resource Name. Ook deze standaard is bedoeld voor het opbouwen van een unieke naam voor het bestand.

Bij elkaar ziet de begin-tag van het element <eadid> er bijvoorbeeld als volgt uit:

```
<eadid countrycode="NL"
  mainagencycode="NL-HaNA"
  publicid="//Nationaal Archief//TEXT (NL-HaNA::1.05.08.01::
    Gouverneur-Generaal der Nederlandse West-Indische
    Bezittingen)//NL"
  urn="1.05.08.01.ead.xml">1.05.08.01</eadid>
```

Afspraak 130 (Foutmelding)

Neem in het element <eadid> de toegangscode van de toegang op. Bij het Nationaal Archief begint deze toegangscode altijd met een cijfer tussen de 1 tot en met 5, gevolgd door een punt.

Afspraak 140 (Foutmelding)

Neem bij het element <eadid> het attribuut COUNTRYCODE op en geef deze de waarde "NL".

Afspraak 150 (Foutmelding)

Neem bij het element <eadid> het attribuut MAINAGENCYCODE op en geef deze de waarde "NL-HaNA".

Afspraak 160 (Waarschuwing)

Neem bij het element <eadid> het attribuut PUBLICID op met de volgende Formal Public Identifier (FPI) :

```
"-//Nationaal Archief//TEXT
(NL-HaNA::[nummer toegang]::[naam archiefblok]) //NL"
```

Afspraak 170 (Foutmelding)

Neem bij het element <eadid> in het attribuut URN de naam van het bestand op.

Zie ook afspraak 15.

4.3. Element <filedesc>

Het element <filedesc> (= file description element) wordt gebruikt voor het markeren van de beschrijving van het EAD-bestand.

De beschrijving van het EAD-bestand wordt binnen <filedesc> opgesplitst in: <titlestmt> (= title statement element, voor de titel van de toegang en de auteur) en <publicationstmt> (= publication statement element, voor de naam van de uitgever en het jaar waarin de toegang is opgesteld).

Bij elkaar ziet de <filedesc> er als volgt uit:

```
<filedesc>
  <titlestmt>...</titlestmt>
  <publicationstmt>...</publicationstmt>
</filedesc>
```

Afspraak 180 (Waarschuwing)

Neem in het element <filedesc> tenminste de volgende elementen op:

1. <titlestmt> (is verplicht in de DTD)
2. <publicationstmt>

4.3.1. Element <titlestmt>

De <titlestmt> bevat het element <titleproper> (= title proper of the finding aid) voor de titel, welke steeds begint met termen als: "Inventaris van", "Plaatsingslijst van", "Toegang op"; de datering wordt hierbinnen aangeduid met het element <date>. Naast de volledige titel wordt een tweede <titleproper> opgenomen voor een verkorte titel, die gebruikt kan worden om kort aan de inventaris te refereren. Bedenk een beknopte, maar begrijpelijk titel. Het element <author> wordt gebruikt voor de naam van de samensteller van de toegang.

```
<titlestmt>
  <titleproper>...</titleproper>
  <author>...</author>
</titlestmt>
```

Afspraak 190 (Foutmelding)

Neem in het element <titlestmt> tenminste de volgende elementen op:

1. <titleproper> (is verplicht in de DTD)
2. <author>

Indien de auteur niet bekend is, blijft het element <author> leeg.

Afspraak 191 (Waarschuwing)

Neem in het element de titel van de toegang op, welke begint met de woorden: "Inventaris van ".

Afspraak 192 (Waarschuwing)

Indien de auteur niet bekend is, blijft het element <author> leeg.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze controle is tijdelijke uitgezet (dd. 19-1-2007)

Afspraak 193 (Foutmelding)

Er is maar één element <titleproper> toegestaan.

4.3.2. Element <publicationstmt>

Het element <publicationstmt> bevat twee onderdelen. Het element <publisher> voor de naam van de uitgever (meestal de naam van de archiefinstelling) en het element <date> voor het jaar van uitgave.

```
<publicationstmt>
  <publisher>...</publisher>
  <date normal="YYYY" era="ce" calendar="gregorian" >...</date>
</publicationstmt>
```

Bijvoorbeeld:

```
<publicationstmt>
  <publisher>Nationaal Archief, Den Haag</publisher>
  <date normal="2004" era="ce"
    calendar="gregorian" >(c) 2004</date>
</publicationstmt>
```

Afspraak 200 (Waarschuwing)

Neem in het element <publicationstmt> tenminste de volgende elementen op:

1. <publisher>
2. <date>, met de attributen normal, era en calendar

Afspraak 210 (Foutmelding)

Neem in het element <publisher> de naam en plaats van vestiging van de uitgever op. In de meeste gevallen is dat het Nationaal Archief, Den Haag. Nadere adresgegevens van de uitgever worden niet opgenomen.

Afspraak 220 (Waarschuwing)

Neem in het element <date> het jaartal van uitgifte op, voorafgegaan door "(c)" (bij wijze van copyright-teken).

Het element <date> moet voorzien worden van de attributen normal, era en calendar om de datum op een gestandaardiseerde wijze (nl. iso 8601) vast te leggen. Zie Afspraak 1140.

4.4. Element <profiledesc>

Voor het vastleggen van de informatie over het digitaliseringstraject is het element <profiledesc> bedoeld. Hierbinnen wordt het element <creation> gebruikt om de beschrijving op te nemen.

Deze beschrijving bevat:

1. wie de toegang heeft ingevoerd
2. wie de eindredactie heeft gevoerd
3. wanneer en volgens welke richtlijnen de digitalisering van de inventaris heeft plaatsgevonden
4. wanneer en volgens welke richtlijnen het archief is beschreven
5. in welke taal het archief is beschreven

```
<profiledesc>
  <creation>...</creation>
  <langusage>...</langusage>
  <descrules>...</descrules>
</profiledesc>
```

Afspraak 230 (Waarschuwing)

Neem in het element <profiledesc> de volgende elementen op:

1. <creation>
2. <langusage>
3. <descrules>

4.4.1. Element <creation>

In het element <creation> staat een beschrijving van het proces dat is gevolgd om een EAD-bestand te krijgen. Hiervoor zijn verschillende standaardteksten bedacht. Aangezien het publiek niets heeft aan deze informatie, wordt het attribuut AUDIENCE opgenomen met de waarde "internal".

Afspraak 240 (Waarschuwing)

Neem in het element <creation> één van de volgende vaste passages op:

Voor ProCAS-toegangen:

```
<creation audience="internal">Digitale toegang in
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">[jaar]</date>
door de CAS te Winschoten op basis van EAD_richtlijnen_NL-HaNA_[versienummer]
ontleend aan de ProCAS-database met behulp van uitvoerstrategie
[naam of nummer]. Eindredactie: [naam NA-medewerker],
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">
[datum voltooiing eindredactie xml-bestand]</date>
</creation>
```

Voor DigiCAS- en andere toegangen in papieren vorm:

```
<creation audience="internal">Digitale toegang in
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">[jaar]</date>
door de CAS te Winschoten op basis van EAD_richtlijnen_NL-HaNA_[versienummer]
ontleend aan papieren toegang door middel van scanning en OCR,
waarbij het OCR-bestand op typografische fouten is gecorrigeerd.
Eindredactie: [naam NA-medewerker],
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">
[datum voltooiing eindredactie xml-bestand] </date>
</creation>
```

Voor toegangen in Word- en WP-formaat:

```
<creation audience="internal">Digitale toegang in
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">[jaar]</date>
door de CAS te Winschoten op basis van EAD_richtlijnen_NL-HaNA_[versienummer]
ontleend aan digitaal tekstdocument. Eindredactie: [naam NA-medewerker],
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">
[datum voltooiing eindredactie xml-bestand] </date>
</creation>
```

Voor TANAP-toegangen:

```
<creation audience="internal">Digitale toegang in
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">[jaar]</date>
door het Nationaal Archief op basis van "Aanwijzingen voor het
```

```
gebruik van EAD versie 1.0 bij het Nationaal Archief (juni 2002)"
ontleend aan papieren toegang door middel van overtypen.
Eindredactie: [naam NA-medewerker],
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">
[datum voltooiing eindredactie xml-bestand]</date>
</creation>
```

Voor andere overgetypte toegangen:

```
<creation audience="internal">Deze digitale toegang is in
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">[jaar]</date>
vervaardigd door het Nationaal Archief op basis van de richtlijn
<title>"Het gebruik van Encoded Archival Description op het Nationaal Archief
versie [versienummer]</title> Eindredactie: [naam NA-medewerker],
<date normal="[jaar]" era="ce" calendar="gregorian">
[datum voltooiing eindredactie xml-bestand]</date>
</creation>
```

Afspraak 250 (Foutmelding)

Neem bij het element <creation> het attribuut AUDIENCE op met als waarde "internal".

4.4.2. Element <language>

Het element <language> wordt gebruikt om vast te leggen in welke taal de toegang is geschreven. Aangezien dit meestal Nederlands zal zijn, is hiervoor een standaardformulering bedacht die dit kenbaar maakt. Omdat de meeste niet-Nederlandstaligen toch redelijk Engels kunnen begrijpen, is de standaardformulering in het Engels.

Afspraak 260 (Waarschuwing)

Neem in het element <language> de volgende tekst op.

```
This finding aid is written in
<language langcode="dut" scriptcode="Latn">Dutch</language>.
```

Uiteraard moet deze tekst worden aangepast voor die paar toegangen, die gedeeltelijk in een andere taal beschikbaar zijn.

4.4.3. Element <descrules>

Het element <descrules> is bedoeld om aan te geven volgens welke archivalische regels en terminologische voorschriften de toegang is vervaardigd. Dat kunnen zijn:

1. S. Muller Fz., J.A. Feith en R. Fruin Th.Az., Handleiding voor het ordenen en beschrijven van archieven, ontworpen in opdracht van de Vereniging van Archivarissen in Nederland, Erven B. van der Kamp, Groningen 1898;
2. S. Muller Fz., J.A. Feith en R. Fruin Th.Az., Handleiding voor het ordenen en beschrijven van archieven, ontworpen in opdracht van de Vereniging van Archivarissen in Nederland, 2e druk, Erven B. van der Kamp, Groningen 1920;
3. Leidraad bij de lessen in het ordenen en beschrijven van archieven, Rijks Archiefschool, Utrecht 1974;
4. Leidraad bij de lessen in het ordenen en beschrijven van archieven, geheel herziene editie, Stichting Archiefschool, 's-Gravenhage 1983,
5. ISAD (G) : General International Standard Archival Description, second edition, Ottawa 2000,
6. ISAD (G) : Algemene Internationale Norm voor Archivistisch Beschrijven, vertaling van de tweede uitgave, Antwerpen/Leuven, Amsterdam 2004;
7. J.L. van der Gouw e.a., Nederlandse Archiefterminologie, Tjeenk Willink, Zwolle 1962;
8. Archivistische Terminologie, Rijks Archiefschool, Utrecht 1975;
9. Lexicon der Nederlandse Archief termen, Stichting Archiefpublicaties, 's-Gravenhage 1983;

10. Archiefterminologie voor Nederland en Vlaanderen, Stichting Archiefpublicaties, 's-Gravenhage 2003.

De informatie in dit onderdeel van het EAD-bestand is niet bestemd voor publiek. Vandaar dat het attribuut AUDIENCE wordt opgenomen, met als waarde "internal".

Voorbeeld:

```
<descrules audience="internal">
Deze toegang is vervaardigd
met inachtneming van de volgende richtlijnen:
  <bibref><title>Lexicon der Nederlandse Archieftermen</title>,
    Stichting Archiefpublicaties, 's-Gravenhage 1983;</bibref>
  <bibref><title>Leidraad bij de lessen in het ordenen en
    beschrijven van archieven</title>,
    Stichting Archiefschool, 's-Gravenhage 1983;</bibref>
  <bibref><title>ISAD (G) : General International Standard
    Archival Description, second edition</title>,
    Ottawa 2000.</bibref>
</descrules>
```

De richtlijnen worden gemarkeerd als literatuur met de elementen <bibref> en <title>.

Afspraak 265 (Waarschuwing)

Indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een toegang is vervaardigd overeenkomstig een van de archivalistische voorschriften, kunnen deze worden vermeld in het element <descrules>. De beschrijvingsregels kunnen als volgt worden toegewezen; indien ze in een bepaalde tijd zijn vervaardigd, kunnen bibliografische referenties worden opgenomen naar de volgende werken (zie boven).

1. 1899-1920: 1
2. 1921-1962: 2
3. 1963-1974: 2 en 7
4. 1975-1983: 3 en 8
5. 1984-2000: 4 en 9
6. 2001-2003: 4, 5 en 9
7. 2004-heden 6 en 10

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

Afspraak 266 (Foutmelding)

Neem in het element <descrules> het attribuut audience op met als waarde internal.

Afspraak 267 (Waarschuwing)

Neem in het element <descrules> tenminste een element <bibref> op met een verwijzing naar literatuur die beschrijft welke regels zijn toegepast bij de archiefbeschrijving. De titel moet worden gemarkeerd met het element titel.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze regel wordt tijdelijk niet gecontroleerd.

4.5. Element <revisiondesc>

Het element <revisiondesc> is bedoeld om informatie over "substantiële veranderingen" vast te leggen, zoals:

1. updating van de inventaris van de ene versie van EAD naar een volgende.
2. updating als gevolg van nieuwe richtlijnen voor EAD-gebruik
3. opname van aanwinsten in de toegang

De informatie in dit onderdeel van het EAD-bestand is niet bestemd voor publiek. Vandaar dat het attribuut AUDIENCE wordt opgenomen, met als waarde "internal".

```
<revisiondesc audience="internal">
  <change>...</change>
</revisiondesc>
```

Afspraak 270 (Foutmelding)

Neem het element <revisiondesc> het attribuut AUDIENCE met de waarde 'internal'.

Afspraak 275 (Foutmelding)

Indien nog geen wijzigingen behoeven te worden of zijn aangebracht, vermeld dan één leeg element <change> met de lege elementen <date> en <item>. Het element <list> wordt in <revisiondesc> niet toegestaan.

Afspraak 280 (Waarschuwing)

Wanneer er sprake is van meer dan één wijziging, worden de wijzigingen genummerd. Dit gebeurt in <item>.

Wijzigingen worden in omgekeerde chronologische volgorde opgesomd, d.w.z. de laatste wijziging wordt als eerste genoemd.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

Afspraak 290 (Waarschuwing)

Neem in het element <change> één van de volgende vaste passages op:

Voor updating van EAD versie 1.0 naar versie 2002:

```
<change>
  <date normal="YYYY[MMDD]" era="ce" calendar="gregorian">
    [jaar, evt. met maand dag]</date>
  <item>[nr. wijziging] Digitale toegang ["handmatig"]
    geconverteerd van EAD versie 1.0 naar EAD versie 2002
    ["met behulp van [bestandsnaam script, stylesheet]"].
    Eindredactie: [naam medewerker].
  </item>
</change>
```

voor aanpassing aan nieuwe richtlijnen:

```
<change>
  <date normal="YYYY[MMDD]" era="ce" calendar="gregorian">
    [jaar, evt. met maand dag]</date>
  <item>[nr. wijziging] Digitale toegang ["handmatig"]
    aangepast aan [richtlijn]
    ["met behulp van [bestandsnaam script, stylesheet]"].
    Eindredactie: [naam medewerker].
  </item>
</change>
```

voor opname van een aanwinst:

```
<change>
  <date normal="YYYY[MMDD]" era="ce" calendar="gregorian">
    [jaar, evt. met maand dag]</date>
  <item>[nr. wijziging] Digitale toegang herzien
    als gevolg van opname van de inventarisnummers
```

```

    [toegevoegde nummers] in de toegang.
    Eindredactie: [naam medewerker].
  </item>
</change>

```

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Wordt afgedwongen door de DTD. Als "list" niet mag, moet "change".

4.6. Element <frontmatter>

Het element <frontmatter> is in de EAD-structuurdefinitie opgenomen om een titelblad te kunnen vormgeven. Hierin wordt (vrijwel) dezelfde informatie opgenomen als in de <eadheader>. Daarom is er bij het Nationaal Archief voor gekozen het element <frontmatter> in zijn geheel niet toe te staan.

Afspraak 300 (Foutmelding)

Het element <frontmatter> wordt niet gebruikt. Dit geldt daarom ook voor de elementen die alleen in <frontmatter> mogen voorkomen: <div> en <titlepage>.

5. Beschrijving van het archief

In het EAD document volgt na de titelpagina de beschrijving van het archief dat in de toegang toegankelijk wordt gemaakt. Voor deze beschrijving (in papieren vorm traditioneel meestal "inleiding" genoemd) én de toegang zelf, is het element <archdesc>.

5.1. Element <archdesc>

Het element <archdesc> heeft altijd het attribuut LEVEL, dat een korte typering geeft van wat door de toegang wordt beschreven. De beschrijvingen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op een verzameling (collection) of op een gedeelte van een archief (series), of op een geheel archief (fonds). In de toegangen van het Nationaal Archief heeft LEVEL vrijwel altijd de waarde fonds.

Binnen <archdesc> wordt onderscheid gemaakt tussen de beknopte informatie over een archief (gemarkeerd met <did>), de "inleiding" (gemarkeerd met verschillende elementen <descgrp>) en ten slotte de beschrijving van de archiefbestanddelen (gemarkeerd met <dsc>). Deze laatste wordt verder besproken in het volgende hoofdstuk.

Het element <archdesc> ziet er in hoofdlijnen als volgt uit:

```

<archdesc level="fonds">
  <did>...</did>
  <descgrp type="content_and_structure">...</descgrp>
  <descgrp type="access_and_use">...</descgrp>
  <descgrp type="allied_materials">...</descgrp>
  <dsc>...</dsc>
</archdesc>

```

Afspraak 310 (Waarschuwing)

Neem bij het element <archdesc> het attribuut LEVEL op en geef deze de waarde "fonds", behalve bij echte verzamelingen als "Aanwinsten", de zegelverzameling en autografencollecties. Dan wordt de waarde "collection" gebruikt.

Afspraak 320 (Waarschuwing)

Neem bij het element <archdesc> het attribuut TYPE op en geef deze de waarde "inventory" voor de gebruikelijke toegangen en plaatsingslijsten.

5.2. High level <did>

Als eerste onderdeel van de beschrijving van het archief wordt in het element <did> een beknopt

overzicht opgenomen van de informatie over het archief. De <did> beschrijft (zoals op alle niveaus) de identificerende informatie van het archiefbestanddeel. Op het hoogste niveau spreekt men van de high-level <did>. De high-level <did> is verplicht.

In de high-level <did> wordt het attribuut LABEL opgenomen om een beschrijving van de inhoud van het element te geven. Deze beschrijving wordt overgenomen in de presentatie als een kopje. Bij niet-Nederlandse toegangen kunnen andere teksten worden opgenomen.

Het onderdeel ziet er (bijvoorbeeld) als volgt uit:

```
<did>
  <head>...</head>
  <unittitle ...>...</unittitle>
  <unitdate ...>...</unitdate>
  <unitid ...>...</unitid>
  <physdesc ...>...
    <extent>...</extent>
  </physdesc>
  <langmaterial ...>...</langmaterial>
  <materialspec ...>...</materialspec>
  <repository ...>...</repository>
  <physloc ...>...</physloc>
  <origination ...>...</origination>
  <abstract ...>...</abstract>
</did>
```

Afspraak 330 (Waarschuwing)

Neem in de high-level <did> de volgende elementen op in de onderstaande volgorde. Indien voor elementen geen gegevens beschikbaar zijn, worden ze toch leeg opgenomen.

1. <head>
2. <unittitle>
3. <unitdate>
4. <unitid>
5. <physdesc>
6. <langmaterial>
7. <materialspec>
8. <repository>
9. <physloc>
10. <origination>
11. <abstract>

Afspraak 350 (Foutmelding)

Neem bij alle elementen van de high-level <did>, met uitzondering van <physloc>, het attribuut LABEL op. Hierin wordt omschrijven welke beschrijvende informatie in het element is opgenomen. Indien een element meer dan één maal wordt gebruikt, wordt in het tweede element geen attribuut LABEL toegepast. De omschrijvingen worden in de onderstaande afspraken nader omschreven.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Wordt gecontroleerd bij de afzonderlijke elementen, vaak in combinatie met andere attributen.

Afspraak 360 (Waarschuwing)

De term Inleiding wordt niet (meer) gebruikt. Deze wordt vervangen door de term "Beschrijving van het archief". Neem in de <head> van de high-level <did> de volgende tekst op:

Beschrijving van het archief

5.2.1. Element <unittitle>

De <unittitle> is bedoeld voor de titel van het archief. Dit is niet hetzelfde als de titel van de

inventaris. Deze is immers al opgenomen in de <eadheader>. Naast de volledige naam van het archief wordt een tweede <unittitle> opgenomen voor een verkorte naam, die gebruikt wordt om kort aan het archief te refereren. De waarde van deze verkorte naam wordt ontleend aan ABS/Archeion.

Voorbeeld:

```
<unittitle label="Naam archiefblok:">
  Archief van het Ministerie van
  Algemene Zaken 1937-1945
</unittitle>
<unittitle type="short">AZ, 1937-1945</unittitle>
```

Afspraak 370 (Foutmelding)

Neem bij het element <unittitle> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Naam archiefblok: ".

Afspraak 375 (Foutmelding)

Neem het element <unittitle> nogmaals op, maar met het attribuut TYPE met de waarde "short".

5.2.2. Element <unitdate>

De <unitdate> wordt gebruikt voor het markeren van de periode van het archief. Hierbij zijn vaak twee elementen noodzakelijk: één voor de markering van de periode waaruit het merendeel afkomstig is en één voor de markering van het oudste en het jongste stuk.

Beide periodes moeten voorzien worden van een attribuut NORMAL, ERA en CALENDAR om de datum op een gestandaardiseerde wijze (nl. volgens ISO 8601) vast te leggen. Afspraak 1140 legt dit precies uit.

De datering (1944) 1966-1976 (1979) wordt als volgt gemarkeerd.

```
<unitdate label="Periode: "
  type="inclusive"
  normal="1944/1979"
  era="ce"
  calendar="gregorian">
  1944-1979</unitdate>
<unitdate type="bulk"
  normal="1966/1976"
  era="ce"
  calendar="gregorian">
  merendeel 1966-1976</unitdate>
```

Indien een datering niet uit concrete datums bestaat, maar uit een globale periode-aanduiding wordt het attribuut CERTAINTY met de waarde "estimated" en niet het attribuut TYPE. De datering "17e eeuw" wordt als volgt gemarkeerd:

```
<unitdate label="Periode: "
  certainty="estimated"
  era="ce"
  calendar="gregorian">
  17e eeuw</unitdate>
```

Afspraak 380 (Waarschuwing)

Neem in het geval van concrete datering bij het element <unitdate> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Periode: ", het attribuut TYPE met als waarde inclusive en het attribuut NORMAL op met een toepasselijke waarde, alsmede de attributen ERA en CALENDAR.

Afspraak 383 (Waarschuwing)

Neem in het geval van globale datering bij het element <unitdate> van de high-level <did> het

attribuut LABEL op met de waarde "Periode: " en de attributen CERTAINTY met de waarde "estimated", ERA en CALENDAR op. Laat in dat geval TYPE='inclusive' weg.

Afspraak 385 (Waarschuwing)

Een tweede unitdate wordt gebruikt om aan te geven uit welke periode het merendeel van het materiaal aanwezig is. Neem daarbij het attribuut TYPE op met de waarde "bulk" en het attribuut NORMAL op met een toepasselijke waarde, alsmede de attributen ERA en CALENDAR. Neem in het element vóór de datum het woord "merendeel" op. Zie ook afspraak 1140.

Afspraak 387 (Waarschuwing)

Indien een eerste <unitdate> met het attribuut certainty is opgenomen, mag er geen tweede <unitdate> aanwezig zijn.

5.2.3. Element <unitid>

De <unitid> wordt gebruikt voor de markering van het identificatie-nummer van het archief. Bij het Nationaal Archief is dat het archiefbloknummer uit ABS/Archeion.

Net als bij de identificatie van de toegang (zie afspraak 140 en 150), wordt ook van het archief zelf gestandaardiseerd vastgelegd bij welke archiefbewaarplaats en in welk land het archief aanwezig is. Dit gebeurt met de attributen COUNTRYCODE en REPOSITORYCODE.

```
<unitid label="Archiefbloknummer:"
  repositorycode="NL-HaNA"
  countrycode="NL">33184</unitid>
```

Afspraak 390 (Waarschuwing)

Neem bij het element <unitid> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Archiefbloknummer: ", het attribuut COUNTRYCODE met de waarde "NL" en het attribuut REPOSITORYCODE bij het Nationaal Archief met de waarde "NL-HaNA".

5.2.4. Element <physdesc>

Het element <physdesc> wordt gebruikt voor het markeren van de fysieke eigenschappen van het archief. Eén van deze eigenschappen is de omvang. Deze wordt binnen <physdesc> vervolgens gemarkeerd met het element <extent>. Bij het element <extent> wordt vastgelegd in welke eenheid de omvang wordt vastgelegd in het attribuut UNIT. Zowel de omvang in meters (met waarde "meter") als het aantal archiefbestanddelen ("files") wordt vermeld.

```
<physdesc label="Omvang: ">
  <extent unit="meter">
    3,5 meter
  </extent>
  <extent unit="files">
    235 inventarisnummers
  </extent>
</physdesc>
```

Afspraak 400 (Waarschuwing)

Neem bij het element <physdesc> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Omvang: ". Neem in het element <physdesc> het element <extent> op en neem bij het element het attribuut UNIT met de waarde "meter" of "files".

Afspraak 405 (Foutmelding)

Neem in het element <physdesc> het element <extent> tweemaal op en vermeld bij het eerste element het attribuut UNIT met de waarde "meter" en bij het tweede element het attribuut UNIT met de waarde "files".

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze controle is tijdelijk uitgeschakeld (dd. 19 januari 2007)

5.2.5. Element <langmaterial>

Om een onderzoeker een idee te geven van de taal die hij kan tegenkomen in het archief, wordt in het element <langmaterial> de taal van het archiefmateriaal vastgelegd. De taal wordt in deze beschrijving gemarkeerd en voorzien van een normaliserend attribuut genaamd LANGCODE (zie afspraak 1150).

```
<langmaterial label="Taal van het archiefmateriaal: ">
Het merendeel van de stukken is in het
    <language langcode="dut" scriptcode="Latn">
        Nederlands</language>.
</langmaterial>
```

Afspraak 410 (Waarschuwing)

Indien het element <langmaterial> van de high-level <did> wordt gebruikt, neem dan het attribuut LABEL op met de waarde "Taal van het archiefmateriaal: ". Neem in dit element het element <language> op.

(Zie ook Afspraak 1150)

5.2.6. Element <materialspect>

Het element <materialspect> is bedoeld voor het vastleggen van de soort archiefmateriaal.

Voorbeelden:

```
<materialspect label="Soort archiefmateriaal: ">
    Normale geschreven, gedrukte en getypte documenten,
    geen bijzondere handschriften.
</materialspect>
```

```
<materialspect label="Soort archiefmateriaal: ">
    Normale geschreven en gedrukte teksten. De Nederlandse
    talige stukken van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische
    cursiefschrift, met name in de oud-Hollandse klerkencursief.
    De Duitse stukken zijn grotendeels in het Kurrentenschrift geschreven.
</materialspect>
```

```
<materialspect label="Soort archiefmateriaal: ">
    Normale geschreven en gedrukte teksten. De Duitse teksten uit
    de 20e eeuw zijn geschreven in het zgn. Sütterlin-schrift.
</materialspect>
```

```
<materialspect label="Soort archiefmateriaal: ">
    Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten,
    geen bijzondere handschriften.
</materialspect>
```

Afspraak 420 (Waarschuwing)

Neem bij het element <materialspect> het attribuut LABEL op met de waarde "Soort archiefmateriaal: ".

5.2.7. Element <repository>

De archiefbewaarplaats wordt gemarkeerd met het element <repository>. Hierin wordt altijd de waarde Nationaal Archief, Den Haag opgenomen.

```
<repository label="Archiefbewaarplaats: ">
    Nationaal Archief, Den Haag
</repository>
```

Afspraak 430 (Waarschuwing)

Neem bij het element <repository> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Archiefbewaarplaats: ". Neem in het element <repository> de volgende tekst op:

Nationaal Archief, Den Haag

5.2.8. Element <physloc>

Het element <physloc> wordt gebruikt om de plaats van het archief aan te geven. Omdat dit altijd bij het Nationaal Archief is en de plaats in het depot niet in de toegang, maar in ABS/Archeion is vastgelegd, wordt dit element gebruikt als het archief tijdelijk ergens anders berust. Bijvoorbeeld als het voor nabewerking is overgebracht naar de CAS. Ook als een archief definitief naar elders zal worden overgebracht, kan dat hier worden vermeld.

Voorbeeld:

```
<physloc>
    Tijdelijk berustend bij de CAS te Winschoten,
    ter bewerking
</physloc>
```

Afspraak 440 (Waarschuwing)

Bij het element <physloc> is geen attribuut LABEL toegestaan.

5.2.9. Element <origination>

De archiefvormer wordt gemarkeerd met het element <origination>. Indien er meer dan één archiefvormer is, wordt iedere archiefvormer apart met <origination> gemarkeerd. Bovendien wordt iedere archiefvormer gemarkeerd met het element <corpname><persname> of <famname> om aan te geven dat de archiefvormer een organisatie, een persoon dan wel een familie is. De hiërarchie van de organisatie van een archiefvormer wordt weergegeven door de organisatieonderdelen in hiërarchische volgorde van hoog tot laag in de naam te vermelden en te scheiden met het teken "/".

Achter de naam van de archiefvormer is de periode van bestaan weergegeven. Indien de archiefvormer thans nog bestaat, wordt alleen het oprichtingsjaar vermeld, gevolgd door een streepje. Indien de archiefvormer in hetzelfde jaar is opgericht en opgeheven, dan worden die jaren tweemaal vermeld. (bv. 1947-1947).

```
<origination label="Archiefvormers: ">
<corpname>Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen /
    Afdeling Lager Onderwijs</corpname>, 1935-1960
<corpname>Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen /
    Directoraat-Generaal voor het Onderwijs /
    Hoofdafdeling Lager Onderwijs</corpname>, 1960-1966
<corpname>Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen /
    Directoraat-Generaal voor het Onderwijs /
    Directie Kleuter- en Basisonderwijs</corpname>, 1966-1975
</origination>
```

Afspraak 450 (Waarschuwing)

Neem bij het element <origination> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Archiefvormers:".

Afspraak 451 (Waarschuwing)

Binnen het element <origination> worden de archiefvormers gemarkeerd met een passend naam-element (meestal <corpname>, anders <persname>, <famname> ed.).

Afspraak 452 (Waarschuwing)

De jaartallen worden niet opgenomen binnen de elementen <corpname>, <famname>, of <persname>.

Bijvoorbeeld:

```
<persname>Johan van Oldenbarnevelt</persname>, 1547-1619
```

Indien de persoon nog in leven is wordt, zover bekend, alleen het geboortjaar genoemd.

Bijvoorbeeld:

```
<persname>Hans Wiegel</persname>, geb. 1941
```

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. De gekozen techniek maakt het niet mogelijk te controleren of de markering eindigt met een jaartal.

Afspraak 455 (Waarschuwing)

De hiërarchie van de organisatie van de archiefvormer wordt weergegeven door de organisatie onderdelen te scheiden met het teken "/". Achter de naam van de archiefvormer is de periode weergegeven waarin deze archiefvormer verantwoordelijk is geweest voor de archiefvorming.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

Afspraak 457 (Waarschuwing)

Indien het een familiearchief betreft worden behalve de familie óók de familieleden genoemd die het archief gevormd hebben. De familienaam zelf wordt voorafgegaan door "Familie", maar deze wordt niet in het element <famname> opgenomen. De namen van de echtelieden worden binnen hetzelfde element <origination> geplaatst. Namen van aanverwante families en personen worden in de <origination> alleen dan opgenomen als ze in het archief substantieel (kwalitatief en/of kwantitatief) hebben bijgedragen aan de vorming van het archief.

Bijvoorbeeld:

```
<origination label="Archiefvormers: ">Familie <famname>Verrijn Stuart
</famname></origination>
<origination><persname>Martinus Verrijn Stuart sr.</persname> 1829-1910, en
<persname>Elisabeth Sophia van den Berg</persname> 1866-1952</origination>.
<origination><persname>Martinus Verrijn Stuart jr.</persname> 1864-1912, en
<persname>Willempje Minne</persname> 1823-1900</origination>.
```

5.2.10. Element <abstract>

Een samenvatting van de inhoud van het archief biedt de gebruiker snel duidelijkheid over de vraag of hij de toegang verder moet bestuderen. Deze samenvatting wordt opgenomen in het element <abstract> van de high level <did>. Het bijbehorende kopje is "Samenvatting van de inhoud van het archief: ".

Indien het wenselijk is om de samenvatting in alinea's onder te verdelen, kan van een linebreak-element <lb/> gebruik gemaakt worden. Indien er behoefte is een meer dan één <abstract>, bijv. een in het Engels of een thematisch <abstract> (Tweede Wereldoorlog) wordt iedere alinea met een apart element <abstract> gecodeerd. Alleen het eerste element abstract krijgt attribuut LABEL met waarde "Samenvatting van de inhoud van het archief: "

Voorbeeld:

```
<abstract label="Samenvatting van de inhoud van het archief: ">Het archief
bevat de formele correspondentie van de minister-president uit de periode juli
1937 - mei 1940. Het bevat ministerraadsstukken uit die periode, waarvan
overigens het meeste niet is bewaard gebleven. De stukken uit de periode
1940-1945 zijn veelal behandeld in het College van Secretarissen-Generaal.
Voorts zijn er uit de gehele periode stukken betreffende de uitvoering van het
takenpakket: beheer van de hoofdstukken I, II en IIA van de Rijksbegroting,
personeel van de Hoge Colleges van Staat en van het ministerie zelf, adelszaken
en ridderorden. Het archief is niet volledig. De stukken betreffende de
```

Arbeidsdienst bevinden zich niet in dit archief.</abstract>

Afspraak 460 (Waarschuwing)

Neem in het eerste element <abstract> van de high-level <did> het attribuut LABEL op met de waarde "Samenvatting van de inhoud van het archief: ".

5.3. Het opknippen van de "inleiding"

Na de beknopte informatie in het element <did> worden verschillende elementen gebruikt om de uitgebreide beschrijving van het archief (voorheen de "inleiding") mee te markeren. In het onderstaande overzicht worden de voorschriften per element besproken. Voor een algemene beschrijving van de elementen wordt verwezen naar de [Encoded Archival Description Tag Library](#).

1. <accessrestrict>
2. <accruals>
3. <acqinfo>
4. <altformavail>
5. <appraisal>
6. <arrangement>
7. <bibliography>
8. <bioghist>
9. <controlaccess>
10. <custodhist>
11. <fileplan>
12. <index>
13. <legalstatus>
14. <odd>
15. <originalsloc>
16. <otherfindaid>
17. <phystech>
18. <prefercite>
19. <processinfo>
20. <relatedmaterial>
21. <scopecontent>
22. <separatedmaterial>
23. <userrestrict>

Al deze elementen bevatten vaak tekst, welke in paragrafen is opgedeeld. Vandaar dat het verplicht is de tekst in deze elementen op te nemen in paragrafen die worden gemarkeerd met het element <p>. De tekst kan worden voorzien van een kopje, door het element <head> op te nemen. Indien het wenselijk is dat de tekst behalve in paragrafen ook in secties en subsecties wordt opgedeeld, is het mogelijk het element binnen hetzelfde element te gebruiken. Voor kopjes van de (sub)secties kan dan opnieuw het element <head> worden gebruikt.

In de tekst kunnen verschillende structurerende elementen worden gebruikt, zoals de markering van namen (bijvoorbeeld met <persname>, <corpname>, <geogname> etc.) lijsten, tabellen en voet-, eind- of marginnoten. Over deze elementen zijn de uitleg en afspraken met betrekking tot EAD vastgelegd in het hoofdstuk "Algemene afspraken".

Voorbeeld:

```
<bioghist>
  <head>Geschiedenis van de archiefvormer</head>
  <p>Bij Koninklijk besluit van 3 juli 1937 S.140,
    ingaande 8 juli 1937, werd het ...</p>
  <p>Naast deze coördinatie werd aan ... </p>
</bioghist>
  <head>De interne organisatie</head>
  <p>De minister-president, minister van ...
    <note>
      <p>Koninklijk besluit van 1
        2 juli 1937, nr. 74.</p>
    </note>
  </p>
```

```

                <p>Op het einde ..</p>
            </bioghist>
</bioghist>

```

Voor de helderheid worden de onderdelen gegroepeerd volgens de groepering (areas) van ISAD (G). Hierdoor ontstaan vijf groepen. De groepen worden voorzien van een Nederlandstalige koptekst, zodat de gebruiker gemakkelijk de weg kan vinden in de teksten.

1. Archiefvorming (context)
2. Inhoud en structuur van het archief (content_and_structure)
3. Aanwijzingen voor de gebruiker (access_and_use)
4. Verwant materiaal (allied_materials)
5. Bijlagen (appendices)

Elk van deze groepen wordt omsloten door het element <descgrp>, waarbij het attribuut TYPE is opgenomen om aan te geven welke groep informatie is omsloten. De waarde van het type is in de bovenstaande lijst tussen haakjes bijgevoegd.

Afspraak 480 (Waarschuwing)

Neem maximaal 5 elementen <descgrp> op. Neem bij elk element het attribuut TYPE op met de waardes:

1. context
2. content_and_structure
3. access_and_use
4. allied_materials
5. appendices

Afspraak 490 (Waarschuwing)

Neem de elementen <descgrp> van de verschillende types in de volgende volgorde op:

1. context
2. content_and_structure
3. access_and_use
4. allied_materials
5. appendices

Afspraak 495 (Foutmelding)

De onderdelen <descgrp> van de types "content_and_structure", "access_and_use" en "allied_materials" zijn verplicht.

5.4. Archiefvorming ("context")

De eerste groep informatie over het archief heeft betrekking op de archiefvorming. Het komt overeen met de Context-groep van ISAD(G). In deze groep wordt informatie uit de "inleiding" opgenomen over de archiefvorming van het archief, namelijk de biografische geschiedenis van de archiefvormer en de geschiedenis van het beheer van het archief.

Dit onderdeel ziet er als volgt uit:

```

<descgrp type="context">
  <head>Archiefvorming</head>
  <bioghist> ... </bioghist>
  <custodhist> ...
    <acqinfo>...</acqinfo>
  </custodhist>
</descgrp>

```

Afspraak 500 (Waarschuwing)

Hanteer indien van toepassing in het element <descgrp> van het type "context" de onderstaande volgorde:

1. head
2. bioghist
3. custodhist

Afspraak 510 (Waarschuwing)

Neem bij het element <descgrp> dat de informatie over archiefvorming groepeert het attribuut TYPE op met de waarde "context". Neem in het element het element <head> op met de volgende tekst:

Archiefvorming

5.4.1. Element <bioghist>

De beschrijving van de geschiedenis van de archiefvormer wordt opgenomen in het element <bioghist>.

Afspraak 520 (Waarschuwing)

Neem in het element <bioghist> het element <head> op met de volgende tekst:

Geschiedenis van de archiefvormer

De (sub)secties die ook met <bioghist> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.4.2. Element <custodhist>

In het element <custodhist> wordt het gedeelte van de "inleiding" opgenomen dat betrekking heeft op de geschiedenis van het archief.

Afspraak 530 (Waarschuwing)

Neem in het element <custodhist> het element <head> op met de volgende tekst:

Geschiedenis van het archiefbeheer

De (sub)secties die ook met <custodhist> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.4.3. Element <acqinfo>

In het element <acqinfo> wordt de informatie over de acquisitie opgenomen. Dit element wordt binnen het element <custodhist> opgenomen.

Afspraak 540 (Waarschuwing)

Neem het element <acqinfo> op in het element <custodhist>.

De tekst die met <acqinfo> wordt gemarkeerd, wordt in principe niet van een <head> worden voorzien, tenzij er binnen <custodhist> meer dan één niveau kopjes wordt gebruikt. Gebruik in dat geval een element <head> met de volgende tekst:

De verwerving van het archief

Indien er geen tekst is die betrekking heeft op de verwerving maar de informatie wel bekend is, wordt een van de volgende standaardteksten gebruikt.

Voor archieven van rijksoverheid:

"Het archief is in [jaar] krachtens [artikel 11 van de Archiefwet 1918 /

artikel 5 van de Archiefwet 1962 / artikel 12 van de archiefwet 1995] overgebracht naar het [Algemeen Rijksarchief / Nationaal Archief]"

Voor particulier archieven:

"Het archief is in [jaar] door [naam inbewaargever] in bewaring gegeven aan het [Algemeen Rijksarchief / Nationaal Archief]"

of:

"Het archief is in [jaar] door [naam schenker] geschonken aan het [Algemeen Rijksarchief / Nationaal Archief]"

Indien het jaar van verwerving niet bekend is, wordt dit niet vermeld.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze controle is tijdelijke uitgeschakeld (dd. 19 januari 2007)

5.5. Inhoud en structuur van het archief ("content_and_structure")

De tweede groep informatie over het archief heeft betrekking op de inhoud en de structuur van het archief. Het komt overeen met de ISAD(G)-groep Inhoud en structuur.

Dit onderdeel ziet er als volgt uit:

```
<descgrp type="content_and_structure">
  <head>Inhoud en structuur van het archief</head>
  <controlaccess>...</controlaccess>
  <scopecontent>...</scopecontent>
  <appraisal>...</appraisal>
  <accruals>...</accruals>
  <processinfo>...</processinfo>
  <arrangement>...</arrangement>
</descgrp>
```

Afspraak 550 (Waarschuwing)

Neem bij het element <descgrp> dat de informatie over de inhoud en de structuur van het archief groepeer het attribuut TYPE op met de waarde "content_and_structure". Neem in het element het element <head> op met de volgende tekst:

Inhoud en structuur van het archief

Hanteer indien van toepassing de volgende volgorde:

1. <head>
2. <controlaccess>
3. <scopecontent>
4. <appraisal>
5. <accruals>
6. <processinfo>
7. <arrangement>

Afspraak 553 (Foutmelding)

Indien het element <controlaccess> met audience is internal (zie afspraak 555) het enige element in het element <descgrp> van het type="content_and_structure", mag element <head> niet aanwezig zijn.

5.5.1. Element <controlaccess>

Het element <controlaccess> zal gebruikt gaan worden om archieven via zoekmachines en webapplicaties (archievenoverzicht) beter vindbaar te maken. De gegevens komen uit ABS/

Archeion

Afspraak 555 (Foutmelding)

Neem altijd het element <controlaccess> op. Neem in het element <controlaccess> tenminste twee elementen <subject> op. Het element <controlaccess> krijgt een attribuut AUDIENCE met de waarde "internal".

Het eerste element <subject> krijgt het attribuut SOURCE met de waarde "ABS_rubriek", en het tweede element <subject> krijgt het attribuut SOURCE met de waarde "ABS_trefwoord".

```
<controlaccess audience="internal">
  <subject source="ABS_rubriek">
    [waarde uit ABS/Archeion]</subject>
  <subject source="ABS_trefwoord">
    [waarde uit ABS/Archeion]</subject>
</controlaccess>
```

5.5.2. Element <scopecontent>

Het element <scopecontent> wordt gebruikt om het gedeelte van de "inleiding" te markeren dat betrekking heeft op de inhoud van het archief.

Afspraak 560 (Waarschuwing)

Neem in het element <scopecontent> het element <head> op met de volgende tekst:

Inhoud

De (sub)secties die ook met <scopecontent> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.5.3. Element <appraisal>

Indien in de "inleiding" een tekst is opgenomen over de selectie en vernietiging van archiefmateriaal, wordt deze gemarkeerd met behulp van het element <appraisal>.

Afspraak 570 (Waarschuwing)

Neem in het element <appraisal> het element <head> op met de volgende tekst:

Selectie en vernietiging

De (sub)secties die ook met <appraisal> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.5.4. Element <accruals>

Soms is of wordt er later nog archiefmateriaal uit een archief overgedragen en toegevoegd aan het reeds overgedragen archief. De beschrijving van deze overdracht en om welke stukken het gaat, wordt meestal beschreven in de "inleiding". In EAD wordt dit gedeelte gemarkeerd met behulp van het element <accruals>.

Afspraak 580 (Waarschuwing)

Neem in het element <accruals> het element <head> op met de volgende tekst:

Aanvullingen

De (sub)secties die ook met <accruals> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.5.5. Element <processinfo>

Het element <processinfo> geeft informatie over de bewerking die is uitgevoerd tijdens de inventarisatie van het archief.

Afspraak 590 (Waarschuwing)

Neem in het element <processinfo> het element <head> op met de volgende tekst:

Verantwoording van de bewerking

De (sub)secties die ook met <processinfo> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.5.6. Element <arrangement>

Indien in de "inleiding" een tekst is opgenomen over de ordening van het archief, wordt deze gemarkeerd met behulp van het element <arrangement>.

Afspraak 600 (Waarschuwing)

Neem in het element <arrangement> het element <head> op met de volgende tekst:

Ordening van het archief

De (sub)secties die ook met <arrangement> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.6. Raadpleging en gebruik ("access_and_use")

De derde groep informatie over het archief geeft aanwijzingen voor de gebruiker. Het komt overeen met de ISAD(G)-groep Voorwaarden voor gebruik.

Op het Nationaal Archief is deze groep verplicht gesteld. In de groep moeten tenminste de elementen <accessrestrict>, <userrestrict>, <prefercite> en <odd> worden opgenomen.

In een geprinte versie van de toegang, dus niet op het internet, wordt de tekst van deze <descgrp> als eerste ná het titelblad weergegeven. Dat wordt geregeld in de stylesheet voor de pdf-uitvoering.

De <head> voor deze groep is niet aangepast aan de terminologie van ISAD(G), omdat de frase "Aanwijzingen voor de gebruiker" al ruim twintig jaar bij het NA in gebruik is.

Deze groep ziet er -als alle onderdelen worden opgenomen- als volgt uit:

```
<descgrp type="access_and_use">
  <head>Aanwijzingen voor de gebruiker</head>
  <accessrestrict>...
    <legalstatus>...</legalstatus>
  </accessrestrict>
  <userrestrict>...</userrestrict>
  <phystech>...</phystech>
  <otherfindaid>...</otherfindaid>
  <odd>...</odd>
  <prefercite>...</prefercite>
</descgrp>
```

Afspraak 470 (Foutmelding)

Neem in het element <descgrp> van het type access_and_use verplicht de volgende elementen op in de onderstaande volgorde:

1. <accessrestrict>
2. <userrestrict>
3. <phystech>
4. <odd>
5. <prefercite>

Deze elementen moeten worden aangevuld als bij digitalisering blijkt dat deze informatie op de papieren toegang ontbreekt. Indien ook andere onderdelen worden opgenomen moeten de onderstaande voorschriften worden gehanteerd.

Afspraak 610 (Waarschuwing)

Neem bij het element <descgrp> dat de aanwijzingen voor de gebruiker groepeert het attribuut TYPE op met de waarde "access_and_use". Neem in het element het element <head> op met de volgende tekst:

Aanwijzingen voor de gebruiker

Hanteer de volgende volgorde:

1. <head>
2. <accessrestrict>
3. <userrestrict>
4. <phystech>
5. <otherfindaid>
6. <odd> (voor de aanvraaginstructie)
7. <prefercite>

5.6.1. Element <accessrestrict>

Met het element <accessrestrict> wordt het gedeelte van de "inleiding" gemarkeerd dat gaat over de openbaarheid van het archief. Dit element is bij het Nationaal Archief verplicht gesteld, ook indien geen beperkingen aan de openbaarheid zijn gesteld. In deze situatie wordt een tekst opgenomen die aangeeft dat het gehele archief openbaar is.

Het element krijgt een attribuut ID met de waarde "accessrestrict", om vanuit de noot "Openbaarheid beperkt" bij de inventarisnummers te kunnen verwijzen naar de tekst, waarin de beperkende bepalingen zijn vermeld.

Afspraak 615 (Waarschuwing)

Neem in het element accessrestrict het attribuut ID op met de waarde "accessrestrict:"

```
<accessrestrict id="accessrestrict"> ...</accessrestrict>
```

Afspraak 620 (Waarschuwing)

Neem in het element <accessrestrict> het element <head> op met de volgende tekst:

Openbaarheidsbeperkingen

De (sub)secties die ook met <accessrestrict> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.6.2. Element <legalstatus>

Het element <legalstatus> is een onderdeel van het element <accessrestrict> en markeert de informatie over de juridische status van het archief.

Afspraak 630 (Foutmelding)

Binnen <accessrestrict> wordt de juridische status van het archief binnende archiefbewaarplaats gemarkeerd met behulp van <legalstatus>.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de standaardtekst, welke ontleend zal worden aan ABS/Archeion.

Binnen het element <legalstatus> wordt geen element <head> gebruikt.

5.6.3. Element <userrestrict>

Net als het element <accessrestrict> is ook het element <userrestrict> bij EAD-bestanden van het Nationaal Archief verplicht gesteld. In dit element wordt de informatie uit de "inleiding" opgenomen die beschrijft welke beperkingen er zijn aan het gebruik van het materiaal. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er niet uit gekopieerd mag worden vanwege auteursrecht of vanwege de slechte toestand van de stukken.

Afspraak 640 (Waarschuwing)

Neem in het element <userrestrict> het element <head> op met de volgende tekst:

Beperkingen aan het gebruik

De (sub)secties die ook met <userrestrict> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.6.4. Element <phystech>

Het element <phystech> is bedoeld voor het markeren van dat deel van de "inleiding" dat betrekking heeft op de materiële staat van archiefbestanddelen, welke beperkingen of voorwaarden oplegt aan de raadpleging van de bestanddelen.

Afspraak 650 (Waarschuwing)

Neem in het element <phystech> het element <head> op met de volgende tekst:

Materiële beperkingen

De (sub)secties die ook met <phystech> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

Het element wordt gevuld door ABS/Archeion en heeft attribuut type met als waarde "ABS".

Volgende elementen <phystech> krijgen geen <head>.

5.6.5. Element <otherfindaid>

Soms worden meerdere toegangen op hetzelfde archief gemaakt (bijvoorbeeld een nadere toegang). De beschikbaarheid van een dergelijke extra toegang kan worden omschreven en gemarkeerd met het element <otherfindaid>.

Afspraak 730 (Waarschuwing)

Neem in het element <otherfindaid> het element <head> op met de volgende tekst:

Andere toegang

De (sub)secties die ook met <otherfindaid> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.6.6. Element <odd>

Binnen <odd> worden teksten opgenomen die tot de inleiding worden gerekend en waarvoor geen afzonderlijke elementen bestaan. Eén van deze teksten betreft de aanvraaginstructie.

Afspraak 660 (Waarschuwing)

Gebruik het element <odd> voor het markeren van de aanvraaginstructie. Neem bij het element het attribuut TYPE op met de waarde "application_instruction". Neem in het element het element <head> op met de volgende tekst:

Aanvraaginstructie

De op te nemen tekst luidt als volgt:

```
<p>Archiefstukken kunnen worden aangevraagd of gereserveerd
via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief te Den Haag.
U dient daarbij de volgende gegevens in te voeren:
<list type="ordered" numeration="arabic">
  <item>uw bezoekersnummer,</item>
  <item>uw tafelnummer</item>
  <item>het nummer van de toegang van het archief
    (ook de puntjes overnemen), nl.:<num type="eadid">
    [toegangnummer met punten]</num>,</item>
  <item>en het inventarisnummer, het oranje nummer voor
    de beschrijving van de archiefstukken </item>
</list>
Reserveren kunt u ook on-line door gebruik te maken van het
<extref linktype="simple" href="http://www.nationaalarchief.nl/collectie/bestellen/
resarchiefstuk.asp?
ComponentID=1261&SourcePageID=2257#1" actuate="onrequest"
show="new">digitale reserveringsformulier</extref>. </p>
```

5.6.7. Element <prefercite>

Het is handig als alle onderzoekers die gebruik maken van het archief op dezelfde manier aan het archief refereren (in bijvoorbeeld een voetnoot). Hiervoor wordt een citeerinstructie opgenomen in het EAD-bestand. Deze citeerinstructie is een standaardtekst die wordt gemarkeerd met het element <prefercite>. De citeerinstructie wordt bij de EAD-bestanden van het Nationaal Archief verplicht gesteld.

Afspraak 670 (Waarschuwing)

Neem in het element <prefercite> het element <head> op met de volgende tekst:

Citeerinstructie

De (sub)secties die ook met <prefercite> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

De tekst luidt als volgt:

```
<p>Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief
tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld.
Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.</p>
<p>VOLLEDIG: <lb/>Nationaal Archief, Den Haag,
[naam archiefblok][volledige periodisering], nummer toegang:
[nummer toegang met punten], inventarisnummer: .....</p>
<p>VERKORT: <lb/>NL-HaNA, [verkorte naam archiefblok],
[nummer toegang met punten], inv.nr.: ..... </p>
```

5.7. Verwant materiaal ("allied_materials")

De vierde groep informatie over het archief heeft betrekking op verwant materiaal. Het komt overeen met de ISAD(G)-groep Verwant materiaal

Dit onderdeel ziet er als volgt uit:

```
<descgrp type="allied_materials">
  <head>Verwant materiaal</head>
  <originalsloc>...</originalsloc>
```

```

<altformavail>...</altformavail>
<separatedmaterial>...</separatedmaterial>
<relatedmaterial>...</relatedmaterial>
<bibliography>...</bibliography>
</descgrp>

```

Afspraak 680 (Waarschuwing)

Neem bij het element <descgrp> dat de informatie over verwant archiefmateriaal groepeert het attribuut TYPE op met de waarde "allied_materials". Neem in het element het element <head> op met de volgende tekst:

Verwant materiaal

Hanteer de volgende volgorde:

1. <head>
2. <originalsloc>
3. <altformavail>
4. <separatedmaterial>
5. <relatedmaterial>
6. <bibliography>

Afspraak 685 (Foutmelding)

Het element <altformavail> is verplicht

5.7.1. Element <originalsloc>

Indien sprake is van reproducties of afschriften van een archief, is het van belang vast te leggen waar de originele stukken zich bevinden. Deze informatie wordt gemarkeerd met het element <originalsloc>.

Afspraak 710 (Waarschuwing)

Neem in het element <originalsloc> het element <head> op met de volgende tekst:

Bewaarplaats van originelen

De (sub)secties die ook met <originalsloc> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.7.2. Element <altformavail>

Als van het archiefmateriaal reproducties zijn gemaakt (bijvoorbeeld op microfiche), kan de beschrijving hiervan worden opgenomen in het element <altformavail>.

Afspraak 720 (Waarschuwing)

Neem in het element <altformavail> het element <head> op met de volgende tekst:

Beschikbaarheid van kopieën

De (sub)secties die ook met <altformavail> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

Het element wordt gevuld door ABS/Archeion en heeft attribuut type met als waarde "ABS".

Volgende elementen <altformavail> krijgen geen <head>.

5.7.3. Element <separatedmaterial>

Het element <separatedmaterial> wordt gebruikt voor het markeren van de beschrijving van archiefmateriaal dat tot hetzelfde archief behoort, maar (om wat voor reden dan ook) is ondergebracht in een andere archief (archivistische verwantschap).

Afspraak 700 (Waarschuwing)

Neem in het element <separatedmaterial> het element <head> op met de volgende tekst:

Afgescheiden archiefmateriaal

De (sub)secties die ook met <separatedmaterial> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.7.4. Element <relatedmaterial>

Het element <relatedmaterial> wordt gebruikt om een beschrijving te geven van archiefmateriaal dat tot andere archieven behoort, en informatie over dezelfde onderwerpen bevat (inhoudelijk verwantschap).

Afspraak 690 (Waarschuwing)

Neem in het element <relatedmaterial> het element <head> op met de volgende tekst:

Verwante archieven

De (sub)secties die ook met <relatedmaterial> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.7.5. Element <bibliography>

De archivaris die de toegang maakt, kan verwijzingen naar facsimiles en bronnenpublicaties, dan wel naar literatuur over het archief en het onderwerp opnemen in een bibliografie. Deze bibliografie kan worden gemarkeerd met het element <bibliography>.

Indien zowel bronnenpublicaties c.q. facsimiles als literatuur bekend zijn, worden conform de richtlijnen Zoeken en schrijven eerst de bronnenpublicaties en facsimiles vermeld en daarna de literatuur. Beide onderdelen worden gemarkeerd met <bibliography> en voorzien van een kopje 'bronnenpublicatie' resp. 'literatuur'.

Afspraak 760 (Waarschuwing)

Neem in het element <bibliography> het element <head> op met de volgende tekst:

Publicaties

De (sub)secties die ook met <bibliography> worden gemarkeerd, kunnen van een <head> worden voorzien met de tekst Bronnenpublicaties of Literatuur, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

Afspraak 765 (Waarschuwing)

In de bibliografie worden literatuurverwijzingen gemarkeerd met het element <bibref>, en daarbinnen de titel met het element <title>.

5.8. Bijlagen ("appendices")

De vijfde groep informatie over het archief heeft betrekking op verwant archiefmateriaal. Het komt overeen met de ISAD(G)-groep Aantekeningen.

Dit onderdeel ziet er als volgt uit:

```
<descgrp type="appendices">
```

```

    <head>Bijlagen</head>
    <fileplan>...</fileplan>
    <index>...</index>
    <odd type="passende waarde">...</odd>
</descgrp>

```

Afspraak 740 (Waarschuwing)

Neem bij het element <descgrp> dat de informatie over verwant archiefmateriaal groepeert het attribuut TYPE op met de waarde "appendices". Neem in het element het element <head> op met de volgende tekst:

Bijlagen

Hanteer indien van toepassing de volgende volgorde:

1. <head>
2. <fileplan>
3. <index>
4. <odd>, met attribuut type

5.8.1. Element <fileplan>

Het ordeningsplan dat wordt omschreven in de "inleiding", wordt gemarkeerd met het element <fileplan>.

Afspraak 750 (Waarschuwing)

Neem in het element <fileplan> het element <head> op met de volgende tekst:

Orderingsplan

De (sub)secties die ook met <fileplan> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.8.2. Element <index>

Indexen zijn vaak -indien gebruik gemaakt wordt van naammarkeringen (zoals <persname>) niet meer nodig. Toch kan er behoefte bestaan een reeds gemaakte index in het EAD-bestand op te nemen. In dat geval wordt de index gemarkeerd met het element <index>.

Afspraak 770 (Waarschuwing)

Neem in het element <index> het element <head> op met de volgende tekst:

Index op [waarnaar de index verwijst]

Het element <index> wordt alleen opgenomen als deze verwijst naar namen en termen die niet in de andere beschrijvende elementen voorkomen.

De (sub)secties die ook met <index> worden gemarkeerd, kunnen van een toepasselijke <head> worden voorzien, welke een andere opmaak zouden kunnen krijgen.

5.8.3. Element <odd>

Binnen <odd> worden teksten opgenomen die tot de inleiding worden gerekend en waarvoor geen afzonderlijke elementen bestaan.

Het element <odd> wordt bij het Nationaal Archief vrijwel uitsluitend gebruikt voor de aanvraaginstructie, alsmede bij het markeren van nadere informatie in N.B.'s bij de beschrijvingen van de archiefbestanddelen.

Afspraak 780 (Waarschuwing)

Indien daartoe de noodzaak aanwezig is, kunnen nog andere bijlagen worden opgenomen, welke van een passende markering (element <odd> met attribuut TYPE en <head> worden voorzien.

6. Beschrijving van de archiefbestanddelen

6.1. Element <dsc>

De eigenlijke toegang - dat wil zeggen de onderverdeling van het archief in componenten en de beschrijving van de onderdelen - wordt opgenomen in het element <dsc>. Het element <dsc> heeft een attribuut TYPE. Dit attribuut legt vast of de beschrijving alleen over de losse onderdelen gaat ("in-depth"), een overzicht geeft ("analyticover") of beiden ("combined").

De klassieke toegangen ontsluiten het archief op verschillende niveaus en geeft daarom zowel een overzicht van wat er in de toegang wordt beschreven als een gedetailleerde beschrijving van de stukken. Daarom krijgt het attribuut TYPE de waarde "combined".

Afspraak 785 (Foutmelding)

Er mag in het ead document slechts een keer het element <dsc> gebruikt worden.

Afspraak 787 (Foutmelding)

Het attribuut TPATTERN mag niet worden gebruikt.

Afspraak 788 (Foutmelding)

Het element <thead> mag niet gebruikt worden om de inventaris te structureren. Dus direct onder dsc mag hij niet voorkomen.

Afspraak 789 (Foutmelding)

Direct onder de componenten-elementen c# mogen de elementen <head>, <dsc> en <note> niet voorkomen.

Afspraak 790 (Waarschuwing)

Neem bij het element <dsc> het attribuut TYPE op met de waarde "combined" voor toegangen met een systematiek en de waarde "in-depth" voor plaatsingslijsten zonder een nadere systematische onderverdeling.

Afspraak 800 (Foutmelding)

Neem in het element <dsc> het element <head> op met de volgende tekst:

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

Afspraak 810 (Foutmelding)

Bij de elementen <c>, <c#> en <archdesc> is het attribuut LEVEL verplicht. De waarden "recordgrp", "subgrp" en "class" zijn als waarden van dit attribuut niet toegestaan.

6.2. Structuur van de toegang

In een klassieke toegang kan het principe van multilevel description worden toegepast door de beschrijvingen van de deelarchieven, rubrieken (op verschillende niveaus), de seriesbeschrijvingen en de deelbeschrijvingen als drie opeenvolgende niveaus te beschouwen. (vgl Beknopte inleiding EAD)

Behalve de onderdelen van de beschrijving, wordt bij een beschrijving soms extra informatie opgenomen, vaak in de vorm van een NB. Deze wordt gemarkeerd met een correct gekozen element (zie afspraak 1120).

Afspraak 820 (Waarschuwing)

Een archiefbeschrijving moet ofwel een indeling hebben op basis van rubrieken of deelarchieven (dus beginnen met c01 level="series" of c01 level="subfonds") ofwel alleen maar dossiers beschrijven (dus beginnen met c01 otherlevel="filegrp" of c01 level="file").

6.3. Deelarchief

Soms is het noodzakelijk een archief in deelarchieven op te delen. De verschillende deelarchieven worden op dezelfde manier behandeld als een rubriek.

Afspraak 830 (Foutmelding)

Neem bij het element <c01> dat een deelarchief markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "subfonds".

Afspraak 840 (Foutmelding)

Neem in het element <did> tenminste het element <unittitle> op.

Afspraak 850 (Waarschuwing)

De rubriekscade van het deelarchief, wordt gemarkeerd met het element <unitid>. Neem bij <unitid> het attribuut TYPE op met de waarde "series_code".

Afspraak 860 (Foutmelding)

Indien in de omschrijving van het deelarchief een datering is opgenomen, wordt deze binnen <unittitle> gemarkeerd als <unitdate>.

6.4. Rubriek

Een rubriek wordt gemarkeerd met behulp van een component-element (<c#>).

Rubrieken worden beschouwd als onderdelen van de onderverdeling van het archief. De rubriek en de onderliggende onderverdeling (subrubrieken en subsubrubrieken) wordt daarom opgenomen in een component-element. Bij dit element wordt een attribuut LEVEL bijgehouden waarin het niveau van beschrijving wordt vastgelegd. De Angelsaksische equivalent van rubriek is "series".

De code van de rubriek wordt gemarkeerd met het element <unitid>.

De naam van de rubriek vormt de titel van het bestanddeel. Deze titel wordt gemarkeerd met het element <unittitle>.

Het kan gebeuren dat een rubriek wordt opgenomen, waarin geen verzamel of enkelvoudige beschrijvingen zijn opgenomen. De toelichting hierop wordt gemarkeerd met behulp van het element <scopecontent>.

Afspraak 870 (Foutmelding)

Neem bij het element <c#> dat een rubriek markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "series".

Afspraak 880 (Foutmelding)

Neem bij het element <c#> dat een subrubriek markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "subseries". Dit geldt voor alle onderliggende subsubrubrieken.

Afspraak 890 (Foutmelding)

Neem in het element <did> van een rubriek of een subrubriek tenminste het element <unittitle> op.

Afspraak 900 (Waarschuwing)

Indien de rubriek een rubriekscade heeft, wordt deze gemarkeerd met het element <unitid>. Neem in dat geval bij <unitid> het attribuut TYPE op met de waarde "series_code".

Afspraak 910 (Foutmelding)

Indien in de rubriek of subrubriek een datering is opgenomen, wordt deze binnen <unittitle> gemarkeerd als <unitdate>.

6.5. Verzamelbeschrijving

Een seriebeschrijving of verzamelbeschrijving wordt gemarkeerd met behulp van een component-element. Het niveau van beschrijven kan met de Angelsaksische equivalent "series" worden aangeduid. Om onderscheid te maken met de componenten die een indeling in rubrieken verzorgen, krijgt het attribuut LEVEL echter een andere waarde. Omdat er in EAD geen standaardwaarde is gedefinieerd voor een verzamelbeschrijving, wordt de waarde "filegrp" geïntroduceerd. Omdat deze waarde zelf is verzonnen kan deze niet worden opgenomen bij het attribuut LEVEL. Bij LEVEL wordt de waarde "otherlevel" opgenomen en er wordt een extra attribuut OTHERLEVEL opgenomen, met als waarde "filegrp".

Afspraak 920 (Foutmelding)

Neem bij het element <c#> dat een seriebeschrijving of verzamelbeschrijving markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "otherlevel" en het attribuut OTHERLEVEL op met de waarde "filegrp".

Afspraak 925 (Foutmelding)

De waarde van het attribuut otherlevel mag slechts 'filegrp' of 'subfile' zijn.

Afspraak 930 (Foutmelding)

Neem in het element <did> tenminste één van de volgende elementen op:

1. <unitid>
2. <unittitle>
3. <unitdate>

Afspraak 940 (Waarschuwing)

In de meeste gevallen en bij voorkeur wordt de <unitdate> buiten de <unittitle> gemarkeerd.

Indien de datering van het archiefbestanddeel integraal deel uitmaakt van de titel van het archiefbestanddeel (bijvoorbeeld als de datering midden in een titel wordt gebruikt en kan niet worden verplaatst), wordt het element <unitdate> binnen <unittitle> gebruikt om de datering te markeren.

Afspraak 945 (Waarschuwing)

Bij alle onderliggende niveaus onder een "filegrp" wordt de <unitdate> binnen de <unittitle> gemarkeerd.

6.6. Enkelvoudige beschrijving

Een enkelvoudige beschrijving van één bestanddeel wordt gemarkeerd met behulp van een component-element. Het niveau van beschrijven moet met de Angelsaksische equivalent "file" worden aangeduid.

Het component-element <c#> met het level="file" kan worden aangevraagd. Andersom geldt dat ook: elk bestanddeel dat kan worden aangevraagd moet een <c#>-element hebben met het level="file".

Afspraak 950 (Foutmelding)

Neem bij het element `<c#>` dat een enkelvoudige beschrijving markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "file".

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze controle is hetzelfde als die van afspraak 980.

Afspraak 960 (Foutmelding)

Neem in het element `<did>` tenminste het element `<unitid>` op.

Afspraak 967 (Foutmelding)

Blanco nummers worden gemarkeerd door het element `<unitid>` met het attribuut TYPE met de waarde "blank" en met inhoud "---".

Afspraak 970 (Waarschuwing)

De `<unitdate>` wordt altijd buiten de `<unittitle>` gemarkeerd.

6.7. Deelbeschrijving

Een deelbeschrijving van één bestanddeel van een seriebeschrijving wordt gemarkeerd met behulp van een component-element. Het niveau van beschrijven moet met de Angelsaksische equivalent "file" worden aangeduid.

Het component-element `<c#>` met het `level="file"` kan worden aangevraagd. Andersom geldt dat ook: elk bestanddeel dat kan worden aangevraagd moet een `<c#>`-element hebben met het `level="file"`.

Afspraak 980 (Foutmelding)

Neem bij het element `<c#>` dat een deelbeschrijving markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "file".

Afspraak 990 (Foutmelding)

Neem in het element `<did>` tenminste het element `<unitid>` op. Het element `<unitid>` zal vanuit ABS/Archeion worden voorzien van een attribuut ID met een unieke alfanumerieke waarde, beginnend met de hoofdletter A.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Wordt al gecontroleerd bij afspraak 960

Afspraak 997 (Foutmelding)

Blanco nummers worden gemarkeerd door het element `<unitid>` met het attribuut TYPE met de waarde "blank" en met inhoud "---".

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Al gecontroleerd in 967

Afspraak 1000 (Foutmelding)

Het element `<unitdate>` wordt binnen de `<unittitle>` gemarkeerd.

Indien de datering wordt gebruikt als titel van het archiefbestanddeel, wordt het element `<unitdate>` binnen `<unittitle>` gemarkeerd en blijft het element `<unittitle>` verder leeg.

6.8. Deel van een deelbeschrijving

De term "item" wordt gebruikt voor een onderdeel van een bestanddeel dat fysiek één eenheid vormt. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om een of enkele losse vellen, dan wel een pagina van een ingebonden eenheid. In de andere gevallen, zoals dossiers die met tabbladen zijn onderverdeeld of katernen binnen een band of deel, wordt de term "subfile" gebruikt.

Indien het niet gewenst of mogelijk is om een file in items is op te delen, wordt de opsommingen van de inhoud van het archief gemarkeerd als een <list> binnen <scopecontent>.

Afspraak 1010 (Foutmelding)

Indien een deelbeschrijving is onderverdeeld in kleinere onderdelen (bijvoorbeeld door een opsomming met behulp van gedachtestreepjes), worden deze onderdelen ondergebracht in nieuwe lager gelegen componenten, gemarkeerd met <c#>.

Neem bij het element <c#> dat een dergelijke onderverdeling markeert het attribuut LEVEL op met de waarde "item", of geef het attribuut LEVEL de waarde "otherlevel" en voeg het attribuut OTHERLEVEL toe met de waarde "subfile". Dus: <c04 level="item"> of: <c04 level="otherlevel" otherlevel="subfile">

Afspraak 1020 (Foutmelding)

Neem in het element <did> tenminste het element <unittitle> op.

Afspraak 1030 (Waarschuwing)

Bij een subfile of een item wordt de <unitdate> binnen de <unittitle> opgenomen (genest).

6.9. Vervallen inventarisnummers

Indien een aanvraagbaar bestanddeel, de "file", bij een omnummering een ander inventarisnummer heeft gekregen wordt het oude nummer gemarkeerd met een extra <unitid> element met het attribuut TYPE met waarde "obsolete". Indien een oud nummer materiaal levert voor meerdere nieuwe nummers wordt bij elk nieuw nummer het betreffende oude nummer opgevoerd.

Bijvoorbeeld:

```
<did>
  <unitid id="A1234567">200</unitid>
  <unitid type="obsolete">76</unitid>
  <unittitle>Brieven van A aan B</unittitle>
  <unitdate normal="19600212" era="ce" calendar="gregorian">1960 februari 12</unitdate>
  <physdesc>1 stuk</physdesc>
</did>
```

Indien er meerdere omnummeringen hebben plaatsgehad worden alle oude nummers meegenomen. Indien een aanvraagbaar bestanddeel, de "file", bij verscheidene herinventarisaties is omgenummerd, wordt elk vervallen nummer eveneens gemarkeerd met <unitid>, maar dit keer voorzien van het attribuut type="obsolete_[jaartal vervallen toegang]".

Vul achter "obsolete" een unieke identificatiecode in. Bij voorkeur is dat alleen het jaar waarin de ingetrokken toegang is gemaakt ("obsolete_1932"). Als dat jaartal niet bekend is, neem dan de naam inventarisator ("obsolete_Hardenberg"); en als die ook niet bekend is een verkorte titel van de toegang ("obsolete_Levant").

Als er twee concordanties zijn en deze betrekking hebben op verschillende toegangen die in hetzelfde jaar zijn vervaardigd: gebruik dan jaar + naam inventarisator / naam toegang ("obsolete_1932Hardenberg").

Bijvoorbeeld:

```
<did>
  <unitid id="A1234567">200</unitid>
  <unitid type="obsolete_1976">76</unitid>
  <unitid type="obsolete_2001">110</unitid>
  <unittitle>Brieven van A aan B</unittitle>
```

```
<unitdate normal="19600212" era="ce" calendar="gregorian">
  1960 februari 12</unitdate>
<physdesc>1 stuk</physdesc>
</did>
```

Zijn bij een herinventarisatie twee stukken samengevoegd, dan dienen de volgende regels in acht te worden genomen: Betreft het twee opeenvolgende nummers in de vervallen toegang, dan worden ze opgevoerd binnen een en dezelfde unitid, voorzien van een verbindingsstreepje

```
<unitid type="obsolete">20-21</unitid>
```

Gaat het niet om opeenvolgende nummers, dan worden de vervallen inventarisnummers los van elkaar opgevoerd. Elk vervallen inventarisnummer wordt voorzien van een <unitid> voorzien van het attribuut type="obsolete".

```
<unitid id="A7654321">18</unitid>
<unitid type="obsolete">32</unitid>
<unitid type="obsolete">80</unitid>
```

De stylesheet genereert een tabel waarin links het vervallen nummer, rechts het bijbehorende vigerende nummer worden opgevoerd.

Afspraak 1040 (Foutmelding)

Als er vervallen inventarisnummers zijn, neem deze dan op in de <did> van de nummers die daarvoor voor in de plaats zijn gekomen. Ze worden gemarkeerd met een <unitid> element met attribuut TYPE="obsolete[_jaar vervallen toegang]". Het jaar van de vervallen toegang en het streepje ervoor zijn facultatief. Alleen als er verscheidene vernummeringen zijn geweest, moet het jaar opgenomen worden.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

6.10. ID attributen binnen het <dsc> element

Alle <unitid> elementen binnen het <dsc> element krijgen in principe een attribuut ID. De waarde wordt uniek binnen het bestand van het Nationaal Archief en kan dus gebruikt worden voor verwijzingen.

Afspraak 1050 (Waarschuwing)

Het element <unitid> van een deelarchief, rubriek of verzamelbeschrijving kan een attribuut ID krijgen met waarde "inv[nummer toegang]rub[de waarde van het element <unitid>]".

bijvoorbeeld:

```
<unitid type="series_code" id="inv1.02.12rubB.1.4">B.1.4</unitid>
```

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. ???

Afspraak 1060 (Foutmelding)

Het element <unitid> van een enkelvoudige beschrijving of een deelbeschrijving heeft een attribuut ID met waarde beginnend met een hoofdletter A en gevolgd door een aantal cijfers. Dit id zal worden gegenereerd vanuit ABS/Archeion. Hierdoor zal een koppeling tussen de beschrijvingen in de toegang en de ABS/Archeion-gegevens worden bewerkstelligd, waardoor het reserveren en aanvragen gemakkelijker gerealiseerd kan worden.

bijvoorbeeld:

```
<unitid id="A1832097">716</unitid>
```

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze identificatie wordt toegevoegd bij de synchronisatie met ABS/Archeion.

7. Algemene afspraken

7.1. Paragrafen en alinea's

Er wordt in de tekst onderscheid gemaakt tussen paragrafen en alinea's. Paragrafen zijn grafische meestal onderscheiden van alinea's dat er tussen alinea's geen witregels zijn opgenomen. Tussen paragrafen daarentegen wel.

Afspraak 1115 (Waarschuwing)

Paragrafen worden gemarkeerd met het element <p>. Binnen paragraaf worden de alinea's onderscheiden door een regelovergang aan te geven met behulp van het element <lb/>.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

7.2. Noten

Er wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten noten:

1. "N.B."s (opmerkingen bij een beschrijving), en
2. voet-, marge- of eindnoten (opmerkingen in een tekst).

Afspraak 1120 (Waarschuwing)

Opmerkingen bij een beschrijving (binnen het element <dsc>, de zg. "N.B."s) moeten zoveel mogelijk van een inhoudelijk juiste tag worden voorzien, vaak <scopecontent> meestal zonder <head>. Indien (nog) niet duidelijk is welke specifiekere markering kan worden gebruikt, moeten de opmerkingen gemarkeerd worden met behulp van <odd> zonder <head>.

Afspraak 1121 (Waarschuwing)

De aanduiding N.B. (NB, NB., n.b., nb. of nb) aan het begin van de inhoud van dit element moet zijn verwijderd.

Afspraak 1130 (Foutmelding)

Opmerkingen in een tekst (voet-, marge- of eindnoten) worden gemarkeerd met behulp van <note>.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

7.3. Datering

<date> en <unitdate> kunnen worden aangevuld met het attribuut NORMAL waarin de datum in genormaliseerde vorm kan worden opgenomen, alsmede de attributen ERA en CALENDAR. Indien het mogelijk is dit geautomatiseerd in te vullen (bijvoorbeeld bij conversie uit een ander digitaal systeem), is het aan te bevelen dit over te nemen. Anders kan het attribuut in een later stadium worden toegevoegd.

Datering van een bestanddeel 1934-1945, 17 dec.1949 en 1954-mei 1959 wordt bijvoorbeeld als volgt gemarkeerd:

```
<unitdate normal="1934/1945" era="ce" calendar="gregorian">
1934-1945</unitdate>
<unitdate normal="19491217" era="ce" calendar="gregorian">
17 dec.1949</unitdate>
<unitdate normal="1954/195905" era="ce" calendar="gregorian">
1954-1959 mei</unitdate>
```

Afspraak 1140 (Waarschuwing)

Neem bij de elementen <date> en <unitdate> de attributen ERA en CALENDAR, met de waarden "ce" en "gregorian" op, alsmede het attribuut NORMAL met de normalisering van de gemarkeerde periode. De normalisering gebeurt volgens de ISO-standaard 8601. Deze ziet als volgt uit:

1. enkel jaar: YYYY
2. jaar en maand: YYYY-MM
3. volledige datum: YYYYMMDD
4. periode: YYYY/YYYY of YYYY-MM/YYYY-MM of YYYYMMDD/YYYYMMDD, of een combinatie van deze waarden.

7.4. Hoofdlettergebruik

Titels van inventarissen en "stukken van de inleiding" worden gewoon met kleine letters geschreven; hoofdletters worden slechts gebruikt op die plaatsen waar het volgens het "groene boekje" hoort: aan het begin, bij namen en dergelijke.

Dus niet zo:

```
<head>
DE ARCHIEVEN VAN HULST, VAN KEULEN EN VAN
DE VOORMALIGE BEZITTINGEN IN AZIE
</head>
```

Maar zo:

```
<head>
De archieven van Hulst, van Keulen en van
de voormalige bezittingen in Azië
</head>
```

Afspraak 1143 (Waarschuwing)

Hoofdletters worden toegepast zoals is voorgeschreven door het "groene boekje". Woorden in KAPITAAL worden niet gebruikt.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

7.5. Elementen <emph> en <blockquote>, attribuut ALTRENDER

De vormgeving van alle gemarkeerde passages wordt bepaald in de stylesheet. Mochten er speciale wensen zijn met betrekking tot de vormgeving van tekstdelen, dan kunnen deze worden opgenomen in het element <blockquote> of <emph> met het attribuut RENDER.

Ruim gebruik van de elementen <blockquote> en <emph> wordt afgeraden, omdat de vormgeving van de publicatie zoveel mogelijk in een stylesheet moet worden geregeld.

Afspraak 1145 (Waarschuwing)

De elementen <blockquote> en <emph> wordt zo min mogelijk gebruikt.

Afspraak 1147 (Waarschuwing)

Het attribuut ALTRENDER wordt niet gebruikt.

7.6. Element <language>

Afspraak 1150 (Waarschuwing)

Neem bij het element <language> het attribuut SCRIPTCODE op met de waarde 'Latn' en het attribuut LANGCODE op met de waarde 'dut' indien de gemarkeerde taal Nederlands is.

7.7. Element <container>

Afspraak 1160 (Foutmelding)

Het element <container> wordt niet gebruikt.

7.8. Plaatjes en schema's

Organogrammen, organisatieschema's, stambomen en andere grafische voorstellingen die wezenlijk deel uit maken van de "inleiding", worden als JPEG-bestand opgenomen. Bijvoorbeeld:

```
<p>
<extptr href="afb/genealogieGoens.jpg"
        actuate="onload" show="embed" />
</p>
```

Afspraak 1170 (Foutmelding)

Indien in een tekst een afbeelding wordt opgenomen, wordt op de betreffende plaats in de tekst een verwijzing naar het externe bestand opgenomen, op de volgende wijze:

```
<p>
<extptr href="[pad]"
        actuate="onload" show="embed" />
</p>
```

7.9. Elementen <abbr> en <expan>

Afkortingen dienen in teksten zoveel mogelijk te worden vermeden. Waar dat niet mogelijk is, of waar een afkorting een vast begrip geworden is, kunnen ze worden gemarkeerd met het element <abbr>, voorzien van het attribuut EXPAN. In dit attribuut staat de volledige uitwerking van de afkorting weergegeven.

Indien het gewenst is om van een benaming of begrip ook de verkorte term of acroniem weer te geven, kunnen deze worden gemarkeerd met het attribuut ABBR. In dit attribuut staat de verkorte naam of acroniem vermeld van het gemarkeerde begrip.

Afspraak 1175 (Waarschuwing)

Indien in een tekst een verkorte naam is gemarkeerd met het element <abbr>, moet het attribuut EXPAN zijn opgenomen en voorzien zijn van tekst.

Afspraak 1180 (Waarschuwing)

Indien in een tekst een begrip is gemarkeerd met het element <expan>, moet het attribuut ABBR zijn opgenomen en voorzien zijn van tekst.

7.10. Tabellen

Voor het presenteren van gegevens in lijstvorm zijn twee elementen beschikbaar: het element <table> en het element <list>.

7.10.1. Element <table>

Voor het presenteren van gegevens in meer dan één kolom, alsmede in één kolom in een kader, is het element <table> beschikbaar.

Een tabel kan van een titel worden voorzien met het element <head>, zonder evenwel een toelichtende tekst. Indien relevant kunnen bij een tabel de tabelnamen worden weergegeven.

Voorbeeld:

```

<table pgwide="0" frame="all" colsep="1" rowsep="1">
  <head>Dossierlijst</head>
  <tgroup cols="3">
    <thead>
      <row>
        <entry>dossierletter</entry>
        <entry>dossierbenaming</entry>
        <entry>omschrijving</entry>
      </row>
    </thead>
    <tbody>
      <row>
        <entry>dossier A</entry>
        <entry>Algemene zaken</entry>
        <entry>betreft alle stukken, die enz.</entry>
      </row>
      <row>
        <entry>dossier B</entry>
        <entry>Personeel</entry>
        <entry>voordracht, benoeming</entry>
      </row>
      <row>
        <entry>dossier C</entry>
        <entry>Voorschriften</entry>
        <entry/>
      </row>
    </tbody>
  </tgroup>
</table>

```

Afspraak 1185 (Waarschuwing)

Het aantal kolomnamen (<entry> binnen <thead>) moet even groot zijn als het aantal kolommen (<entry> binnen <tbody> per <row>).

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Met de DTNA-tool kan deze afspraak niet worden gecontroleerd.

Afspraak 1190 (Foutmelding)

Het aantal kolommen (<entry> binnen <tbody> per <row>) moet overeenstemmen met het getal, vermeld in het attribuut COLS.

7.11. Opsommingen

7.11.1. Element <list>

Voor een opsomming in een of twee kolommen, wordt het element <list> of <chronlist> gebruikt. Indien de lijst uit slechts één kolom bestaat, wordt het element <list> gebruikt, al dan niet met de attributen type="simple", type="marked" of type="ordered".

Indien de lijst een geordende lijst betreft, worden bij het element <list> opgenomen de attributen TYPE en NUMERATION. Het attribuut krijgt de waarde "ordered" Het laatste attribuut heeft de waarde:

1. arabic, voor een opsomming in Arabische cijfers
2. upperalpha, voor een opsomming in hoofdletters
3. loweralpha, voor een opsomming in kleine letters
4. upperroman, voor een opsomming in Romeinse cijfers (hoofdletters)
5. lowerroman, voor een opsomming in Romeinse cijfers (kleine letters)

Een lijst kan van een titel worden voorzien met het element <head>, een eventueel volgende inleidende tekst met <p> .

Voorbeeld:

```

<list type="ordered" numeration="arabic">
<head>Geraadpleegde bronnen</head>
  <item>
    <bibref><title>Titel van het boek</title>
    </bibref>
  </item>
  <item>
    <archref><unittitle>Naam van het archief</unittitle>
    </archref>
  </item>
</list>

```

Afspraak 1192 (Foutmelding)

Het element <list> bevat óf geen attribuut TYPE, óf het attribuut TYPE met de waarde simple óf de attribuutcombinaties TYPE="marked" met MARK="hyphen / bullet" en TYPE="ordered" met NUMERATION="arabic / upperalpha / loweralpha / upperroman / lowerroman".

Afspraak 1194 (Waarschuwing)

Indien het element <list> het attribuut TYPE de waarde deflist is toegekend, mag het element niet het childelement <item> bevatten, maar het element <defitem>.

Afspraak 1196 (Foutmelding)

Het element <defitem> mag uitsluitend voorkomen binnen het element <list> indien deze het attribuut TYPE met de waarde deflist heeft.

7.11.2. Chronologische opsommingen met <chronlist>

Overzichten van gebeurtenissen, regeringslijsten e.d. die we in oude inventarissen dikwijls als bijlage aantreffen, worden geplaatst binnen een van de elementen beschreven in paragrafen 5.3 t/m 5.7. De titel van de lijst kan worden gecodeerd met <head>.

Bij de eigenlijke opsomming worden de volgende elementen gebruikt:

1. <chronlist> als wrapper
2. <head>, voor een evt. kopje van de lijst
3. <listhead> als wrapper voor de vetgedrukte eerste regel
4. <head01> voor de titel van de eerste kolom (meestal "jaar")
5. <head02> voor de titel van de tweede kolom (meestal "gebeurtenis")
6. <chronitem> wrapper voor een "rij"
7. <date> voor het veld "jaar" binnen een rij
8. <event> of <eventgrp> voor het veld "gebeurtenis" binnen een rij.

De tag <eventgrp> wordt alleen gebruikt, als achter één jaartal verschillende gebeurtenissen worden genoemd. In dat geval fungeert <eventgrp> als wrapper voor de cluster <event> elementen bij dit jaartal.

Zo wordt bijvoorbeeld de opsomming van de supercarga's van Canton (appendix in de inventaris van het archief van de Nederlandse factorij te Canton, 1742-1826) als volgt gecodeerd:

```

<bioghist>
<chronlist>
<head>Supercarga's aanwezig in de Nederlandse factorij te Canton
die in de archieven voorkomen gedurende de jaren 1742 tot 1822.</head>
  <listhead>
    <head01>Jaar</head01>
    <head02>Supercarga's</head02>
  </listhead>
  <chronitem>
    <date normal="1742" era="ce" calendar="gregorian">
1742</date>
    <eventgrp>
      <event>Opperhoofd: C. de Marre.</event>

```

```

        <event>Als andere leden kwamen voor:
        D. Brouwer, J. Akersloot.</event>
        </eventgrp>
    </chronitem>
</chronlist>
</bioghist>

```

7.12. Verwijzingen

Over verwijzingen wordt binnenkort een aparte analyse gemaakt. Onderstaande tekst is tijdelijk.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende soorten verwijzingen:

1. naar een ander onderdeel van hetzelfde EAD-bestand ("interne verwijzing")
2. naar een onderdeel van een ander EAD-bestand ("externe EAD-verwijzing")
3. naar elders opgeslagen teksten en plaatjes ("externe verwijzing")

Alle soorten verwijzingen kunnen worden gerealiseerd met link-elementen van het type simple. Dit houdt in dat de andere elementen niet hoeven te worden gebruikt.

Afspraak 1200

De volgende elementen worden niet gebruikt:

1. <linkgrp>
2. <daogrp>
3. <arc>
4. <extptrloc>
5. <extrefloc>
6. <ptrloc>
7. <refloc>
8. <daoloc>
9. <resource>

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. !!!

7.12.1. Directorystructuur

Allereerst moet een directory structuur worden vastgelegd waarin de verschillende bestanden zijn opgeslagen, zodat op gestandaardiseerde wijze een verwijzing van het ene bestand naar het andere bestand kan worden gemaakt.

Om te kunnen beschrijven hoe de directory structuur er eventueel uitziet, is het nodig eerst meer informatie te hebben over de wijze waarop het Nationaal Archief de EAD-bestanden gaat bewaren.

7.12.2. Ankers

Een anker is een plaats in het EAD-document waar naartoe kan worden verwezen. Als er een bepaald gedeelte van het document te identificeren is met het attribuut ID, kan dit element als zogenaamd anker functioneren.

De XML-parser controleert bij het valideren of de waarde die is ingevuld unieke is binnen het EAD-bestand. De waarde van het attribuut ID :

1. moet altijd met beginnen met een letter of het teken underscore ("_")
2. mag geen spaties of haakjes bevatten

Voorbeeld:

```

<c04 level="file">
  <did>
    <unitid id="A1634209">6</unitid>
    <unittitle>Stukken betreffende...</unittitle>
  </did>
</c04>

```

```

        <unitdate normal="1937/1945" era="ce" calendar="gregorian">1937-1945</unitdate>
        <physdesc>1 omslag</physdesc>
    </did>
</c04>

```

Afspraak 1220

Neem bij die elementen waarnaar een verwijzing moet worden gemaakt, het attribuut ID op, met een unieke waarde.

De naam van het ID, niet zijnde een <unitid> moet zodanig worden gekozen dat deze ook voor mensen begrijpelijk is, bijvoorbeeld "invnr175" of "openbh".

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. !!!

7.12.3. Extern opgeslagen onderdelen

Sommige onderdelen van het EAD-bestand worden in een apart bestand opgeslagen. Bij het maken van een presentatie worden deze onderdelen in de tekst ingevoegd. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om plaatjes of gestandaardiseerde teksten.

Om te kunnen beschrijven hoe externe opgeslagen onderdelen worden behandeld, is het nodig eerst meer informatie te hebben over de wijze waarop het Nationaal Archief de EAD-bestanden gaat bewaren.

7.12.4. Interne verwijzing

In EAD is het element <ref> beschikbaar voor het leggen van verwijzingen binnen hetzelfde EAD-bestand. Met <ref> kan een gedeelte van de tekst worden gemarkeerd, dat als link zou kunnen dienen. Het attribuut TARGET kan dan de ID-waarde van het doel van de link bevatten. De XML-parser controleert of dat de ingevulde ID-waarde in hetzelfde EAD-bestand aanwezig is.

```

<note>
    <p>Beschikking van de minister ...
    <ref target="A1634209"> inv.nr. 6</ref>.</p>
</note>

```

Zie voorbeeld onder 7.12.4

Afspraak 1230

Gebruik het element <ref> om een verwijzing te maken binnen dezelfde toegang.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

Afspraak 1240

Neem in het element <ref> de tekst op die het beste weergeeft waarnaar de link leidt.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. Deze afspraak is afhankelijk van de inhoud van het EAD-documenten en kan daarom niet automatisch worden gecontroleerd.

Afspraak 1250

Neem bij het element <ref> het attribuut TARGET met als waarde de waarde van het attribuut ID van het element waarheen de link moet gaan.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. !!!

7.12.5. Externe verwijzing

Verwijzingen naar andere documenten of EAD-bestanden worden gemarkeerd met het element <extref>. Hierbij wordt de verwijzing zelf (nog) niet gerealiseerd met behulp van de bijbehorende attributen. In de toekomst is het mogelijk deze verwijzingen verder uit te bereiden.

Afspraak 1260

Externe verwijzingen worden - tot nader order zonder gebruik van verdere attributen - gemarkeerd met het element <extref>.

De DTNA-tool die gebruik maakt van deze richtlijnen in XML controleert deze afspraak niet. ???